

**KANTONALNA
PRIVREDNA
KOMORA TUZLA**

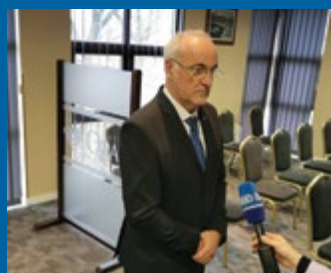
**BROJ 10 - 12/20,
oktobar/decembar
2020. godine**

KOMORSKI INFORMATOR

**SASTANAK PREDSEDNIKA
KANTONALNIH PRIVREDNIH
KOMORA U BIHAĆU**

**SARADNJA KOMORA
SARAJEVO, ZENICA, TUZLA**

**SJEDNICE UPRAVNOG ODBORA
I SKUPŠTINE KOMORE**

OBIJELŽEN DAN RUDARA

Završno je izdanje novine Komorski informator za 2020. godinu. Godinu koja uglavnom neće ostati upamćena po dobru. Godinu koja je prilično "dugo trajala" i koju je obilježilo proglašenje pandemija zbog virusa COVID 19.

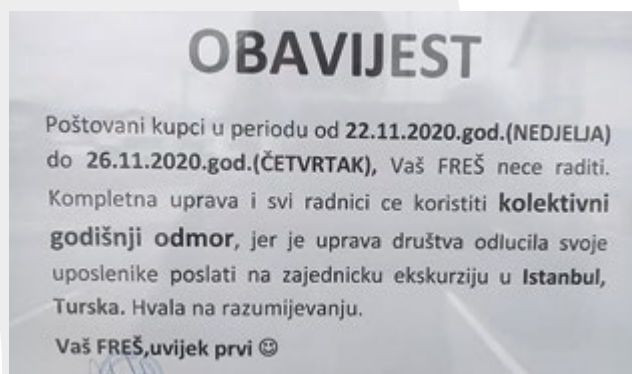
Ipak, bilo je i dobrih stvari. Istina, na bazi incidenta ali bilo ih je i preporuka je, sjećati se upravo tih lijepih stvari. A rijetko lijepa i pozitivna je priča iz Bugojna koja je, doduše tek na kratko, zasjala u medijskom prostoru BiH.

Pozitivan primjer iz firme "DEMFRES" Bugojno, vraća nadu u dobro...

Zato, uz želju da se ne ponove nedaće iz 2020 godine i čestitke za praznike i 2021. godinu, vašoj pažnji preporučujem vijest iz Bugojna... Za čestitku, pamćenje i primjer...

“Direktor bh firme zaposlene odveo na odmor u Istanbul”

Moramo mijenjati odnos prema radnicima

Bugojanska kompanija Fres odvela je radnike na petodnevni odmor u Istanbul. Ovim gestom željeli su im zahvaliti na vrijednom radu i doprinosu. **“Mislim da je vrijeme da svi mi poslodavci promijenimo odnos prema radnicima. Dosta je poslodavaca koji maltretiraju radnike. Budi čovjek, tretiraj radnike dostojanstveno i oni će ti to kroz posao vratiti”**, kaže za BiznisInfo Mahir Delibašić, suvlasnik i direktor Fresa. Na putovanje avionom u Istanbul od nedjelje ujutro do četvrtka naveče išli su svi radnici firme koji su to željeli, ukupno njih 10, a sve troškove podmirila je bugojanska firma. **“Mi smo pozvali sve radnike. Neki su htjeli ići, neki nisu jer su se bojali trenutne situacije ili leta avionom. Dali smo i mogućnost da povedu supružnike”**, kaže Delibašić.

• Primjer drugima

Kaže kako svojim gestom želi dati primjer i drugim poslodavcima.

“Želimo potaći i ostale privatnike da više cijene radnike i da se bolje ponašaju prema njima. Čuo sam da su u jednoj firmi povećali plate radnicima za 50 KM nakon što su čuli za našu odluku”, kaže Delibašić napominjući kako i Fres nastoji obezbijediti dobre plate u odnosu na sektor u kojem posluju. A vijest o odlasku u Istanbul odjeknula je u Bugojnu i regiji. Delibašić kaže kako telefon ne prestaje zvoniti.

• Zadovoljni radnici

“Ljudi zovu, traže posao, nude usluge... Prepoznali su naš gest kao nešto dobro i pozitivno. Ja se ne želim hvaliti onim što smo uradili, ali volio bih kada bismo i druge poslodavce potakli da učine nešto slično za svoje radnike”, kaže on za BiznisInfo. Inače, Fres ima 9 stalno zaposlenih radnika a osnovna djelatnost firme je trgovina robe široke potrošnje. Iako je u vrijeme pandemije smanjen obim posla, nije bilo govora o otpuštanju. **“Godinama se hvala Bogu fino radi, nekada treba i na našu štetu istrpiti... Cilj nam je pokazati da je čovjek vrlo bitan faktor i da je odnos s radnicima najvažniji”** zaključuje Delibašić.

Komorski informator Sadržaj

KANTONALNA
PRIVREDNA
KOMORA TUZLA

KOMORSKI INFORMATOR
BROJ 10 - 12/20,
oktobar/decembar
2020. godine

IZDAVAČKI SAVJET:

1. Nedret Kikanović, član
2. Fadil Kudumović, član
3. Izet Džananović, član
4. Suad Selimović, član
5. Edina Kurtić, član

REDAKCIJSKI KOLEGIJ:

1. Nedret Kikanović, član
2. Almir Mešić, član
3. Edina Kurtić, član
4. Suad Selimović, član

IZDAVAČ:

Kantonalna privredna
komora Tuzla

GL. I ODGOVORNI UREDNIK:

Dino Kalesić

**TEHNIČKA PRIPREMA,
REPRO I ŠTAMPA:**

GRIN d.o.o. Gračanica

ZA ŠTAMPARIJU:

Hariz Altumbabić, direktor

TIRAŽ:

500 primjeraka.

ADRESA:

Trg slobode bb
e-mail: kpktz.ba@bih.net.ba
<http://www.kpktz.ba>

	Fadil Kudumović novi predsjednik UO Komore	4
	Održana XII i XIII sjednica Upravnog odbora Komore	5
	Teška situacija u oblasti trgovine, ugostiteljstva i turizma	6 i 7
	Redovne sjednice odbora komorskih udruženja	8 i 9
	Obilježen Dan rudara, 21. decembra	10 i 11
	RMU Banovići: Najveća poslijeratna investicija	12
	Međunarodni uspjeh inženjera FCL	13
	"Flek" Tuzla - uvijek spremni na saradnju	14
	"Izgradnja standarda kvaliteta u obrazovanju odraslih kantonalnih privrednih komora"	17
	Sastanak predsjednika kantonalnih privrednih komora u Bijaću	18 i 19
	Iz komorskog sistema	20 i 21
	Banke, članice Komore	22-24
	Sretna i uspješna 2021. godina	35

XI redovna sjednica Upravnog odbora...

Fadil Kudumović novi predsjednik UO Komore

Na dnevnom redu kadrovska pitanja – Presentovane Informacija o poslovanju RMU Banovići i Informacija o uticaju krize izazvane korona virusom COVID 19, na poslovanje kompanija u Bosni i Hercegovini - Rasprava o procedurama prilikom izdavanja potvrda o preferencijalnom tretmanu domaćeg u postupcima javnih nabavki

Članovi Upravnog odbora Kantonalne privredne komore Tuzla održali su XI redovnu sjednicu Upravnog odbora. U okviru kadrovskih pitanja, izvršena je zamjena jednog člana UO a iz reda RMU Banovići. **“Došlo je do određenih kadrovskih promjena u RMU Banovići. Imajući u vidu da je RMU u sazivu UO Komore imao i člana i predsjednika ovog tijela, mi smo na prethodnoj sjednici inicirali rješenje ove situaciju. RMU je delegirao novog predstavnika u komorsko tijelo i to je Fadil Kudumović, aktuelni direktor RMU. Naš zadatak je i da na ovoj sjednici izaberemo novog predsjednika UO pa je prijedlog da predstavnik RMU Banovići bude i predsjednik UO u preostalom dijelu mandata”**, rekao je predsjedavajući UO Izet Džananović. Članovi UO Komore su jednoglasno izabrali Fadila Kudumovića za novog predsjednika UO Kantonalne privredne komore Tuzla. **“Čestitam novom članu i predsjedniku UO Fadilu Kudumoviću. Ujedno, želim se zahvaliti dosadašnjem predsjedniku UO Mirsadu Kukiću koji je otišao u zasluženu penziju a koji je dugo godina bio na čelu ovog organa. Sada kad smo kompletirali ovo tijelo i drugim članovima, predstavnicima NLB banke i Elektrodistribucije Tuzla, možemo puno agilnije i bolje raditi”**, izjavio je Nedret Kikanović predsjednik Kantonalne privredne komore Tuzla.

Na Zlači je predstavljeno poslovanje firme domaćina Rudnika mrkog uglja Banovići, projekti koji su pokrenuti i oni koji su planirani za naredni period. Presentovana je u informaciji pripremljenoj za ovo komorsko tijelo, kako se najviše aktivnosti vodi na Površinskom kopu Turija. Istaknuto je zadovoljstvo i činjenicom da prethodni period karakteriše povećanje proizvodnje što daje pozitivne ocjene poslovanja u dosadašnjem dijelu 2020. godine. Presentovani su osnovni podaci i istorijat firme, vlasnička struktura, analizirani su u informaciji i problemi vezani za plasman roba. Bilo je riječi i o aktivnosti koje se poduzimaju u realizaciji izuzetno velikog, zahtjevnog i važnog projekta a riječ je o izgradnji termoelektrane u Banovićima. Znatna su ulaganja do kraja godine predviđena i za nabavku neophodne mehanizacije.

“Uspjeli smo sanirati štete, prevazići probleme i ostvariti dobit od 1,2 miliona KM i pored toga što je planom poslovanja za prvu polovinu godine bio predviđen gubitak od četiri miliona i 200 hiljada KM. Okrećemo se novim zadacima, planovima i obavezama. S tim u vezi, ulazimo u nabavku mašina potrebnih za rad na eksploataciji i u preradi uglja. Sve iz vlastitih sredstava. Potpisujemo ugovore za nabavku određene mehanizacije neophodne za proces proizvodnje, nabavljamo pomoćnu mehanizaciju, angažovat ćemo naše stručnjake za montažu određenih mašina, rješavamo i dobar dio nabavku koje su pokrenute u 2019. godini, u pripremi je tender za nabavku širokog mehanizovang čela. Neopohodno je redovno, svake godine obnavljati mehanizaciju kako bi proces proizvodnje tekao nesmetano. U ovoj godini su planirane investicije oko 34 miliona KM i želja nam je dobiti veću pouzdanost u tehnološkom procesu, odnosno stvoriti dobre uslove za rad, kako bi se mogla ostvariti predviđena proizvodnja uglja“, navodi Fadil Kudumović v.d. direktor RMU "Banovići" d.d. Banovići.

Članovima UO Komore je presentovana i Informacija o uticaju krize izazvane korona virusom COVID 19, na poslovanje kompanija u Bosni i Hercegovini. Raspravljalo se i procedurama prilikom izdavanja potvrda o preferencijalnom tretmanu domaćeg u postupcima javnih nabavki. Imajući u vidu saznanja o određenim nepravilnostima, poteškoćama pa čak i zloupotrebama prilikom izdavanja ovih potvrda, veoma je veliki značaj pridržavanja zakonskih procedura, sprječavanja svih mogućih zloupotreba, rada u predviđenim okvirima za pribavljanje potrebne dokumentacije, kontrole te dokumentacije, uz obaveznu pridržavanja svih propisanih odredbi, zakona i odluka, a sve u cilju stvaranja okvira za zakonito poslovanje i zaštitu ugovornog organa, u cilju zaštite domaće privrede, istaknuto je na XI redovnoj sjednici Upravnog odbora Kantonalne privredne komore Tuzla.

Pripremio: Dino Kalesić

Domaćin sjednice UO, Fabrika cementa Lukavac...

Održana XII sjednica Upravnog odbora Komore

Informacija o stanju u oblasti trgovine, turizma i ugostiteljstva na području Tuzlanskog kantona – uticaj pandemije COVID-19

Domaćin XII sjednice Upravnog odbora Kantonalne privredne komore Tuzla bila je Fabrika cementa Lukavac. Stjepan Kumrić generalni direktor Fabrike cementa Lukavac predstavio je istorijat ovog izuzetno uspješnog privrednog subjekta, govorio o aktuelnom momentu i planovima za naredni periodu. I ovom prilikom je istaknuto da je Fabrika cementa Lukavac vodeći proizvođač portland i zidarskog cementa u Bosni i Hercegovini. **“Kao članica austrijske grupacije Asamer Baustoffe AG, bavimo se proizvodnjom različitih vrsta cementa, posjedujemo dvije fabrike betona u Sarajevu i Banjoj Luci, trgovačko preduzeće za prodaju cementa sa sjedištem u Zagrebu, u Republici Hrvatskoj, te industrijski kamenolom u Lukavcu. Obrazovan, visokoprofesionalan, odgovoran ali prije svega zadovoljan uposlenik, jesu osnova poslovnog uspjeha Lukavac Cementa. Naši uposlenici, njihova znanja i sposobnosti predstavljaju jedan od primarnih resursa**

kompanije i naša su najjača karika. Pokazuju to i uspjesi naših uposlenika, brojne nagrade, ostvarenja i ponosni smo da imamo vrsne stručnjake u našoj Fabrici koji izvanredno djeluju i pojedinačno i kao članovi naših timova. S ponosom i veoma često ističemo i priznanja koja su dodijeljena Fabrici kao složnom, profesionalnom i uspješnom kolektivu”, rekao je direktor Kumrić. Osvrnuo se i na poslovanje u novonastaloj situaciji koju je izazvala pandemija COVID-19. Istakao je aktivnosti na nastavku investiranja u povećanje udjela alternativnih goriva. **“Zahvaljujući pravovremenoj reakciji Uprave i menadžmenta uspjeli su osigurati nesmetan rad fabrike, a proizvodnja i prodaja se odvijaju uobičajeno. Uspješno smo prevazišli neizvjesnost koju pandemija COVID-19 nosi, djelujući po planu za krizne situacije. Bitno je da naši dobavljači, kupci i ostali poslovni partneri u svakom momentu mogu računati na nas, te smatramo da zajednički možemo doprinijeti očuvanju kontinuiteta domaće proizvodnje, koja se pokazala i jeste imperativ domaće privrede”,** zaključio je Stjepan Kumrić generalni direktor Fabrike cementa Lukavac.

Na sjednici je članovima UO Komore, prezentovana i Informacija o stanju u oblasti trgovine, turizma i ugostiteljstva na području Tuzlanskog kantona – uticaj pandemije COVID-19. Kasim Selimović predsjednik Odbora Udruženja za trgovinu, ugostiteljstvo i turizam je kao gost izlagao na ovu temu. Upoznao sudionike sastanka sa zaključcima koji su ranije doneseni na sjednici Odbora ovog komorskog Udruženja. **“Predložili smo određene mjere i zaključke za Vladu Tuzlanskog kantona i UO Komore sa nadom da ćemo dobiti podršku i pomoć u rješavanju brojnih problema u oblastima koje obuhvata naše Udruženje. Sve predloženo, je u ostvarivanju zajedničkog cilja, očuvanja privrede Tuzlanskog kantona”,** izjavio je predsjednik Selimović. Edin Buševac ministar za trgovinu, turizam i saobraćaj u Vladi TK je prisustvovao sjednici, podržao rad UO i još jednom dao punu podršku rješavanju problema koji opterećavaju djelatnost firmi okupljenih u ovo komorsko Udruženje. **“Kada su u pitanju mjere, potezi, aktivnosti koje Vlada TK može da poduzme, jasno je da se ne može odjednom sve riješiti i u jednom trenutku pravazići sve poteškoće. Svjesni smo da treba vrijeme a isto tako smo svjesni da i nemamo dovoljno vremena jer su posljedice već ionako izuzetno teške i mora se poduzimati nešto kako bi se situacija sanirala, kako bi se zaustavila negativna kretanja, gašenje privrednih subjekata, kako bi se sačuvala radna mjesta. Ministarstvo i Vlada će učiniti sve što je moguće da se sistemski i planski pomogne privredi u što većoj mjeri”,** izjavio je ministar Buševac.

Održane sjednice UO i Skupštine Kantonalne privredne komore Tuzla

- Usvojeni Program rada i Finansijski plan za 2021. godinu -

U posljednjim danima 2020. godine održane su završne sjednice komorskih tijela. Zasedali su članovi Upravnog odbora i Skupštine Kantonalne privredne komore Tuzla. Kao i svake godine, planiraju se aktivnosti, zadaci, obaveze za narednu godinu a o pripremljenim dokumentima se izjašnjavaju članovi najviših komorskih tijela. Članovi Upravnog odbora su analizirali predložene dokumente, dali određene upute za izmjene i dopune te su usvojili predložene Program i Plan. Izmijenjene i dopunjene dokumente su potom razmotrili članovi Skupštine komore, iznijeli svoja mišljenja i analize o dva ponuđena dokumenta. Sa prihvaćenim i urađenim izmjenama i dopunama, članovi Upravnog odbora i Skupštine, jednoglasno su usvojili i Program rada i Finansijski plan Kantonalne privredne komore Tuzla za 2021. godinu.

D.K.

Iz Udruženja za trgovinu, ugostiteljstvo i turizam...

Teška situacija u oblasti trgovine, ugostiteljstva i turizma

Analizirana aktuelna situacija u oblasti trgovine, ugostiteljstva i turizma na području Tuzlanskog kantona

Pojava i širenje Corona virusa, pandemija, ostavili su traga na svjetsku ekonomiju tako i na privredu na području Tuzlanskog kantona. Brojni su do sada primjeri uticaja na sve industrijske grane, na sve oblasti privrede a na području TK među najugroženijima su turističke agencije, ugostiteljstvo, hotelijerstvo i trgovina na veliko i malo, sve djelatnosti koje obuhvata Udruženje za trgovinu, ugostiteljstvo i turizam Kantonalne privredne komore Tuzla. S tim u vezi, česti su sastanci Odbora ovog Udruženja na kojima se analiziraju problemi, aktuelna situacija i traže načini za prevazilaženje teške situacije. Ovo Udruženje je u vrijeme pandemije, tačnije „lockdowna“, jedino od komorskih udruženja imalo i dvije sjednice Odbora, i stalne kontakte sa resornim ministrom, vrlo rano prepoznalo težinu situaciju u koju je društvo došlo, upućivalo na probleme, upućivalo apele, tražilo rješenje za prevazilaženje problema.

U istom svjetlu je održana još jedna sjednica članova Odbora ovog komorskog Udruženja. Informacije koje su predočene članovima Odbora, ukazuju na vrlo tešku situaciju u kojoj su se našle navedene oblasti. Naravno, statistika je jedno, mnogo manje je važna od onog što je stvarna slika, i onog što ističu oni koje je sve ovo direktno pogodilo, privrednici koji se bore za očuvanje firmi i radnih mjesta i koji se puno i ne bave statistikom. Posebno ako imamo u vidu da su statistički podaci kojima operiramo danas, u oktobru, oni od juna, jula, avgusta. Ali, i to je odraz stanja i društva u kojem živimo, zajednički je stav učesnika sastanka. Bilježimo u praksi, na terenu, i to ističu privrednici, mnogo težu situaciju nego to podaci govore. U informaciji su navedeni iznosi plata na federalnom, kantonalnom nivou, u oblastima koje Udruženje pokriva, poređenje plata sa prethodnim mjesecima, godinama, procenti u negativnim kretanjima u skoro svim oblastima, podaci o uvozu i izvozu.

Značajno je reći da prema posljednjim podacima Porezne uprave Federacije BiH, na području Tuzlanskog kantona bilježimo 100.598 zaposlenih osoba, što je za 1.055 osoba manje u odnosu na januar 2020. godine. U periodu januar- juni je

na Zavodu za zapošljavanje evidentirano 78.031 nezaposlenih osoba. Prosječna neto plata u Tuzlanskom kantonu u junu je iznosila 868,00 KM što je ispod prosjeka Federacije BiH, a najniža prosječna neto plata je u ugostiteljstvu i hotelijerstvu i iznosi samo 526 KM.

„Generalno, oblast trgovine, ugostiteljstva i turizma, bilježi nezapamćenu krizu. Otežano je poslovanje i tokovi su na smanjenom području, smanjeno je tržište, smanjen promet i putnika i roba, pad je prometa, veliki broj privrednih subjekata je zatvoren, još veći broj tek preživljava a samo mali broj njih posluje zadovoljavajuće. Povećan je i konstantno se povećava broj prijava na zavodu za zapošljavanje, također i broj onih koji napuštaju zemlju. Ono što je evidentno, jeste da nema adekvatnih mjera za sanaciju ovog stanja, nema u praksi, ima nešto tek u najavama, pokušajima, deklarativno, ništa značajno ni konkretno. Svi parametri vezani za poslovanje u oblasti trgovine, turizma i ugostiteljstva ukazuju na činjenicu da će oporavak trajati jako dugo, da nije izvjestan opstanak trenutno aktivnih subjekata a veliki su izgledi da se subjekti koji su u pandemiji prestali sa radom, neće više nikada pokrenuti ni nastaviti sa radom“, istakao je Kasim Selimović, predsjednik Odbora Udruženja za trgovinu, ugostiteljstvo i turizam. Članovi Odbora Udruženja su analizirali aktuelnu situaciju i donijeli prijedlog mjera za podršku privrednim subjektima u prevazilaženju aktuelne problematike. Sve predloženo, je u ostvarivanju zajedničkog cilja, očuvanja privrede Tuzlanskog kantona. Privrednici okupljeni u Udruženje za trgovinu, ugostiteljstvo i turizam Kantonalne privredne komore Tuzla, izražavaju nadu da će svi njihovi prijedlozi biti analizirani, usvojeni, da će se hitno pristupiti rješavanju problema, zajedničkim djelovanjem Upravnog odbora Kantonalne privredne komore Tuzla, Vlade Tuzlanskog kantona, Ministarstva za trgovinu, turizam i saobraćaj. Očekivanja su da će već na narednoj sjednici Upravnog odbora Kantonalne privredne komore Tuzla, biti raspravljano o aktuelnoj situaciji u oblasti trgovine, ugostiteljstva i turizma uz prisustvo predstavnika resornog ministarstva u Vladi TK.

Prijedlog mjera za podršku privrednim subjektima u prevazilaženju aktuelne problematike u oblasti trgovine, turizma i ugostiteljstva

- Neophodno je analizirati, usaglasiti i prilagoditi stvarnoj slici stanja na terenu, sve zakonske akte koji tretiraju fiskalne i parafiskalne namete, poresku politiku, sektor doprinosa i sufinansiranja ličnih dohodaka za radnike, odnose sa bankarskim sektorom.
- Neophodno je donijeti mjere koje će riješiti problem otpuštenih radnika i spriječiti nova otpuštanja u narednom periodu.
- Neophodno je uključenje UO Kantonalne privredne komore, svih komorskih udruženja i odbora, u pomoć oživljavanju privrede a posredovanjem kod Vlade Tuzlanskog kantona i resornih ministarstva da se donesu mjere koje bi olakšale poslovanje i spriječile negativne trendove u oblastima trgovine, turizma i ugostiteljstva.
- Neophodno je zahtijevati kvalitetniji, nepristrasan, profesionalan rad sudova, inspekcija, Službe za zapošljavanje TK, Razvojne banke, UIO, ...
- Od velikog značaja za oporavak privrede može biti donošenje kvalitetnih mjera za stimuliranje domaće proizvodnje, formiranje posebnog fonda u Budžetu TK namijenjenog privredi i očuvanju radnih mjesta.
- Neophodno je poduzeti aktivnosti na iniciranju rješavanja problematike koja je u zakonskim okvirima i nadležnosti Federacije BiH.
- S tim u vezi, potrebno je animirati predstavnike sa područja Tuzlanskog kantona angažovane u institucijama BiH da iniciraju rješenje takve problematike.
- Također, od velikog značaja može biti i kvalitetnija saradnja u okviru komorskog sistema BiH, jača veza sa kantonalnim/županijskim komorama, posebno sa Privrednom/Gospodarskom komorom Federacije BiH, a s ciljem stvaranja prilika i mogućnosti lakšeg podnošenja inicijativa za promjene određenih propisa, akata, zakona koji se kreiraju na Federalnom nivou a direktno utiču na privrednike u Kantonu.
- Neophodno je uspostaviti partnerski odnos kako bi se stvorili što povoljniji uslovi za privređivanje, obezbijedio kvalitetniji poslovni ambijent čime bi na dobitku bili i privreda, država u cjelini a time i privredne komore unutar komorskog sistema.
- Potrebno je na nivou Komore poduzeti aktivnosti na povezivanju sa privrednim subjektima u regionu, stvoriti mogućnost novih kontakata, otvaranja tržišta, povezivanja sa novim poslovnim partnerima.
- S tim u vezi a poučeni pozitivnim iskustvima B2B susreta u Novom Sadu u Beogradu, neophodno je organizovati što više B2B susreta sa privrednicima iz gradova i regija u zemljama okruženja sa kojima je moguće ostvariti saradnju.
- Neophodno je raditi na kvalitetnijem povezivanju firmi članica unutar Komore i cjelokupnog komorskog sistema u BiH, s ciljem međusobnog razmjenjivanja roba, usluga, ideja, ostvarivanja kvalitetnije saradnje.
- Potrebno je kvalitetnije uključenje UO Komore i vlasti sa svih nivoa (općine/gradovi/ Kanton) u rad sa privrednim subjektima uključenim u komorska udruženja, održavanje zajedničkih sjednica, zajednički pristup otklanjanju problema.
- Sve navedeno, predlaže se u ostvarivanju zajedničkog cilja, očuvanja privrede Tuzlanskog kantona.

Pripremio: Dino Kalesić
sekretar Udruženja za trgovinu,
ugostiteljstvo i turizam

Redovne sjednice odbora komorskih udruženja...

Teške posljedice pandemije na industriju tekstila, kože i obuće

Usvojen Program rada Udruženja za 2021. godinu

U okviru redovnih aktivnosti predviđenih Planom i Programom rada za 2020. godinu, održana je posljednja sjednica Odbora Udruženja za tekstil, kožu i obuću Kantonalne privredne komore Tuzla. Bila je ovo prilika da se analizira stanje u oblasti tekstila, kože i obuće na području Tuzlanskog kantona kao i poslovanje privrednih subjekata, članica ovog komorskog udruženja, tokom 2020. godine. Istaknuto je prilikom razgovora o aktualnoj problematici u industriji, da je novonastala epidemiološka situacija koja je dovela do pandemije koronavirusa Covid 19, u velikoj mjeri uticala na redovne aktivnosti, donijela velike probleme, stvorila brojne poteškoće za skoro sve privredne subjekte iz navedenih oblasti i ostavila posljedice za čije će saniranje trebati puno vremena, snag, znanja i finansijskih potpora. Kada su u pitanju mjere i inicijative da se saniraju posljedice koje je pandemija ostavila na tekstilnu industriju, jedan od zaključaka članova Odbora ovog Udruženja je da se u ime Udruženja, nadležnim institucijama uputi prijedlog da se prilikom dodjeljivanja pomoći za

saniranje štete u privrednim subjektima, omogući da i one male firme dobiju podršku i neophodnu pomoć kako bi nastavili poslovanje, očuvali proizvodnju, spasili radna mjesta. Kako je istaknuto na sastanku, aktuelni kriteriji i procedure za dodjelu pomoći ne tretiraju male firme pa je znatan broj takvih subjekata ostao bez prijeko potrebne podrške. Kako je istakla Edina Kurtić sekretar ovog komorskog Udruženja, stav svih članova Odbora Udruženja je da je neophodno pokrenuti inicijativu kod Zavoda zdravstvenog osiguranja a za ubrzanje isplate refundacija za bolovanja radnika koja se odnose na više od 42 dana bolovanja i porodiljsko odsustvo. Istaknuto je da veliki broj firmi potražuju značajna finansijska sredstva koja bi u ovim kriznim vremenima bila usmjerena ka očuvanju likvidnosti. Zaključeno je i da se u narednoj godini radi na izgradnji standarda kvaliteta u obrazovanju odraslih za potrebe industrije a kroz učešće članica Udruženja u realizaciji projekta koji za rezultat ima obrazovanje za deficitarna zanimanja (u saradnji a Fondacijom Helvetas). Također, smatraju članovi odbora, neophodno je uključivanje članica udruženja u aktivnosti projekata za sufinansiranje obuke i zapošljavanja radne snage (USAid WHAM projekt i sl.). U cilju poboljšanja saradnje i lakšeg pristupa sredstvima za održavanje likvidnosti, obrtnim sredstvima i investicijama, potrebno je u 2021. godini intenzivirati rad sa bankarskim sektorom (Razvojna Banka Federacije i komercijalne banke), zaključeno je na sjednici. Kao i svake godine, na posljednjem sastanku Odbora Udruženja analizirane su aktivnosti tokom godine i utvrđene smjernice rada za narednu godinu što je uobičajeno u Program rada Udruženja koji je jednoglasno usvojen i po kojem će se pokušati pokrenuti i realizovati aktivnosti u Udruženju za tekstil, kožu i obuću Kantonalne privredne komore Tuzla, u 2021. godini.

Udruženje za građevinarstvo i industriju građevinskih materijala...

Stvoriti uslove za jačanje građevinske industrije

Program rada za 2021. godinu

I u okviru Udruženja za građevinarstvo i industriju građevinskih materijala Kantonalne privredne komore Tuzla, Odbor je imao završne godišnje aktivnosti. Analizirana su privredna kretanja i stanje u sektoru građevinarstva a sve u cilju rješavanja problema nastalih uslijed pandemije Covid 19. Više nego ikad potreban je uređen privredni ambijent za uspješno poslovanje, kooperaciju i tržišnu konkurenciju. S tim u vezi, potrebno je da se sve firme članice Udruženja uključe u aktivnosti vezane za izmjene i dopune zakonskih regulativa i propisa koji uređuju oblast građevinarstva na području Tuzlanskog kantona. Potreban je i iskorak u načinu pristupanja finansijskim programima EU i drugim izvorima finansiranja (poticaji države, krediti i sl.). Sve u cilju stabilnijeg poslovanja, otvaranja novih tržišta, očuvanja radnih mjesta. Neophodna je saradnja sa obrazovnim institucijama u cilju planiranja i obrazovanja visokostručnih kadrova za potrebe građevinskog sektora, proizvodnih zanimanja (armirači, tesari, zidari, asvalteri, moleri i dr.). Stav članstva

ovog Udruženja je da treba pokrenuti inicijative za smanjenje poreza, doprinosa i ostalih nameta na plaće u korist radnika, u cilju izbjegavanja sive ekonomije. Kako je istakao Almir Mešić sekretar ovog komorskog udruženja, od Kantonalne privredne komore Tuzla članice očekuju da, kao i prethodnih godina, osiguraju poslovne susrete u zemljama regiona. Očekuju povezivanje sa granskim udruženjima u drugim komorama i, ono što je imalo efekta u sklapanju novih poslova i kontakata u prethodnom periodu, da Komora obezbijedi nastupe na što više sajamskih manifestacija u zemlji i inostranstvu, posebno na specijaliziranim međunarodnim sajmovima kao što je do sada bio slučaj sa sajmovima u Beogradu i Budvi. Sve zaključke, inicijative i prijedloge, članovi Odbora su uobličili u Program rada Udruženja za građevinarstvo i industriju građevinskih materijala Kantonalne privredne komore Tuzla, za 2021. godinu.

Sjednica Odbora Udruženja za trgovinu, ugostiteljstvo i turizam...

Usvojen Program rada za 2021. godinu

Potrebno što više kontakata, poslovnih susreta, sajamskih manifestacija - „Oživljavanje“ Udruženja turističkih agencija

Program rada Udruženja u 2021. godini predviđa konstantne aktivnosti na povećanju broja članica Komore, jačanju članstva i Udruženja. Članovi Odbora Udruženja su donijeli zaključak da se u narednoj godini poduzmu aktivnosti na otvaranju novih tržišta, kontakata, poslovnih saradnji, s ciljem prevazilaženja teškoća nastalih pandemijom koronavirusa, prije svega u najteže pogođenim oblastima a to su putničke agencije, ugostiteljstvo, hotelijerstvo, trgovina na veliko i malo. S tim u vezi, stav članica Udruženja je da se u 2021. godini, kada se za to stvore uslovi, povećaju aktivnosti na izgradnji kvalitetnijih odnosa i saradnje u okviru komorskog sistema BiH, jačanju veza sa kantonalnim/županijskim komorama, posebno sa Privrednom/Gospodarskom komorom Federacije BiH, povezivanju sa privrednim subjektima u regionu, stvaranju mogućnosti novih kontakata, otvaranja tržišta, povezivanja sa novim poslovnim partnerima, kvalitetnijem povezivanju firmi članica unutar Komore i cjelokupnog komorskog sistema u BiH. U cilju realizacije navedenih zaključaka, potrebno je tokom 2021. godine, u što većoj mjeri organizovati, pripremiti i realizovati sastanke sa predstavnicima granskih udruženja na nivou PKFBiH i kantonalnih komora, b2b – poslovne susrete na području BiH, Srbije, Makedonije, Hrvatske i Crne Gore, realizovati uzvratne b2b susrete u TK sa privrednim komorama iz Beograda i Novog Sada, pokušati ostvariti nastupe na što više sajmskih manifestacija na području BiH, Srbije, Makedonije, Hrvatske i Crne Gore. I u 2021. godini, Udruženje će redovno održavati sjednice Odbora Udruženja na kojima će razmatrati aktuelnu problematiku, jačati saradnju sa resornim ministarstvom uz Vladi Tuzlanskog kantona, a po mogućnosti posredstvom Privredne/Gospodarske komore Federacije BiH, i sa resornim ministarstvom na nivou Federacije BiH.

„Oživljavanje“ Udruženja turističkih agencija!

U toku 2021. godine, planirano je, a prema zahtjevima članica Udruženja i zaključcima Odbora Udruženja, poduzimanje aktivnosti na ponovnom samostalnom djelovanju Udruženja turističkih agencija, van Udruženja za trgovinu, ugostiteljstvo i turizam. Do ovakovog zaključka se došlo u skladu sa povećanjem broja članica Udruženja iz oblasti turističkih agencija i stvaranjem uslova za samostalno djelovanje Udruženja turističkih agencija.

D.K.

Dan rudara, 21. decembra...

Teška ali uspješna godina

Novalić i Džindić posjetili RMU Banovići povodom Dana rudara

Premijer Federacije Bosne i Hercegovine Fadil Novalić boravio je u posjeti Banovićima povodom obilježavanja 21. decembra, Dana rudara, te kazao da je godina na izmaku bila uspješna u energetske, rudarske i industrijske sektoru i da su ispunjeni svi proizvodni i finansijski planovi. Istakao je da je ova godina bila izuzetno teška i da je pandemija koronavirusa uzdrmala globalnu ekonomiju te da ni BiH nije bila izuzetak. Naglasio je da će Vlada Federacije i Ministarstvo energetike, rudarstva i industrije nastaviti proces modernizacije i humanizacije u rudnicima, uvažavajući i cijeneći posvećenost poslu i važnu ulogu koju rudari imaju u razvoju BiH. **“Rudnik Banovići, ali i ostali rudnici na području Tuzlanskog kantona, veoma su važni za razvoj privrede. Svjedoci ste da ministar Džindić i ja u kratkom vremenskom periodu dolazimo već drugi put u Rudnik Banovići. Time želimo poslati jasnu poruku da je Vlada partner Rudnika Mrkog uglja Banovići”,** zaključio je premijer Novalić. Direktor RMU “Banovići” Fadil Kudumović je rudarima tog rudnika, ali i svim rudarima u BiH, čestitao njihov praznik sa željom da u naredim godinama njihov društveni status bude na višem nivou i da se u društvu više vrednuje i cijeni njihov rad. **“Naše osnovne obaveza su, pored održavanja stabilnosti elektroenergetskog sektora kroz proizvodnju uglja, banovički rudari za koje od samog početka, kada je na dužnost stupila nova uprava RMU Banovići, pokušavamo osigurati što bolji standard i što bolje uslove rada”,** kazao je. Podsjetio je da su se proteklih sedam mjeseci susreli sa velikim poteškoćama u funkcioniranju tog rudnika, ali da ipak, bez obzira na sve, mogu biti zadovoljni ostvarenim rezultatima na kraju godine, posebno kada je riječ o parametrima po kojima se mjeri učinak rudarstva, a to je iskopana tona uglja i otkopan kubik jalovinske mase. Novalić i ministar Džindić danas su u rad svečano pustili dio Transportnog sistema za odvoz jalovine na površinskom kopu “Turija” te su im dodijeljenje Povelje o poslovno-tehničkoj saradnji.

Fena

U Rudniku soli Tuzla svečanom sjednicom obilježen Dan rudara

Održana Svečana sjednica Uprave i Sindikalne organizacije

Svečanom sjednicom Uprave i Sindikalne organizacije Rudnika soli Tuzla, kojoj su prisustvovali i članovi porodica poginulih pripadnika Armije RBiH iz reda uposlenika Rudnika, obilježen je Dan rudara. Tom prilikom predstavljani su i planovi Rudnika za narednu godinu, ali još jednom ukazano na uslove u kojima rade rudari na području Tuzlanskog kantona, ali i BiH. Rudari u BiH obilježavaju 21. decembar, Dan rudara, ustanovljen u znak sjećanja na rudare tuzlanskog kraja koji su se davne 1920. godine pobunili zbog nametnutih teških uslova rada. Tim povodom u Rudniku soli Tuzla je održana svečana sjednica Uprave i Sindikalne organizacije Rudnika, sa koje je poručeno da ono što se desilo u decembru 1920. godine kada je Jure Kerošević zajedno sa komorantima stao u odbranu svih rudara ne smije biti tretirano samo kao puki događaj, već da bude opomena i motiv da se i dalje borimo za bolji položaj rudara.

“Danas je i prilika da kažemo nešto o planovima za budućnost. Prilika je to da kažemo da smo postigli dobre rezultate u ovoj godini, i da očekujemo investicije od 10/11 miliona maraka, što će svakako doprinijeti boljem razvoju društva i uslovima za rad i život naših uposlenika”, kazao je Aziz Čačković, v.d. direktor Rudnika soli Tuzla. Rudarstvo je već vjekovima jedna od najvažnijih privrednih grana našeg kraja, i kao takva čini stub i oslonac razvoja cjelokupne druge prateće privrede. I danas je rudarski posao hljeb sa sedam kora, zbog čega je još jednom ukazano na uslove rada u rudnicima koji nisu na zavidnom nivou. **“To nas obavezuje da svim rudarima omogućimo što je bolje uslove za rad, sigurniji rad i da bude naknada za rad na puno većem nivou. To je teško postići preko noći, ali upornim radom i kvalitetnim aktivnostima uprave i vlasnika rudnika, sa pravovremenim ulaganjem, sa efikasnijim sistemom nabavke, mislim da se može postići puno bolje”,** dodao je Čačković.

Na spomen obilježju rudarima koji su kao pripadnici Armije RBiH svoje živote dali za slobodu položeni su vijenci i odana dužna počast. Svečano je u zasluženu penziju ispraćeno i nekoliko radnika Rudnika soli.

rtv.ba

Vlada TK...

Čestitka za 100 godina Husinske bune i Dan rudara

Premijer Tuzlanskog kantona Denijal Tulumović u povodu Dana rudara upućuje javnu čestitku u kojoj stoji:

„U ime Vlade Tuzlanskog kantona i u svoje ime svim rudarima upućujem iskrene čestitke u povodu predstojećeg Dana rudara. Nema mnogo datuma koji su očuvali poštovanje svih građana u Bosni i Hercegovini kao što je to Dan rudara. Za to su zaslužni

rudari, koji na našem prostoru čuvaju tradiciju ove teške i časne profesije.

Nažalost i danas je rudarski posao hljeb sa sedam kora, uslovi rada u rudnicima nisu na zavidnom nivou, ali posao se i dalje obavlja, rudari opstaju, vjeruju u bolju budućnost. Stotinama godina unazad rudarstvo je jedna od najvažnijih privrednih grana našeg kraja, a prava za koja su se prije tačno stotinu godina u Husinskoj buni, izborili rudari obavezuju sve nas da komorovima danas obezbijedimo bolje uslove rada. Uz čestitke u povodu predstojećeg praznika svim rudarima upućujem i želje za puno uspjeha i dobro zdravlje u narednom periodu, uz rudarski pozdrav

SRETNO!“

Grad Tuzla...

Čestitka za 100 godina Husinske bune i Dan rudara

Čestitka gradonačelnika Tuzle, Jasmina Imamovića u povodu 100 godina Husinske bune i Dana rudara:

Poštovani rudari Tuzle i Bosne i Hercegovine, upućujem vam najiskrenije čestitke u povodu 100 godina Husinske bune i Dana rudara.

Gradonačelnik Tuzle
Jasmin Imamović

Skupština TK...

Čestitka povodom Dana rudara

U ime Skupštine Tuzlanskog kantona i u svoje lično ime, svim rudarima upućujem srdačne čestitke povodom 21. decembra - Dana rudara Bosne i Hercegovine. Ovaj praznik je od posebnog značaja za Tuzlanski kantona jer je naša industrija bazirana i razvija se zahvaljujući rudnim bogatstvima, a rudari svojom požrtvovanošću predstavljaju stub našeg društva. Zbog toga im iskreno čestitam praznik uz rudarski pozdrav SRETNO!“

Predsjednik Skupštine
Tuzlanskog kantona
Žarko Vujović

Kantonalna privredna komora Tuzla...

Čestitka rudarima rudnika “Kreka” Tuzla, RMU “Banovići” Banovići, RMU “Đurđevik” Đurđevik, Rudnika soli Tuzla

Kantonalna privredna komora Tuzla

U povodu vašeg dana, vašeg velikog praznika, 21. decembra Dana rudara, koristim se prilikom da u ime uposlenih radnika i članica Kantonalne privredne komore Tuzla te u svoje ime, uputim najsrdačnije čestitke.

Svim rudarima Rudnika “Kreka” Tuzla, RMU “Banovići” Banovići, RMU “Đurđevik” Đurđevik, Rudnika soli Tušanj Tuzla, izražavamo duboko poštovanje i divljenje za časno obavljanje jednog od najtežih poslova, ujedno, veoma časne i ponosne profesije. Uz poruku i želju da vas prati zdravlje, čestitam vam praznik uz tradicionalni rudarski pozdrav “Sretno”.

Nedret Kikanović
predsjednik Kantonalne privredne
komore Tuzla

Rudarima bolji uslovi...

RMU Banovići: Najveća poslijeratna investicija

U rudniku Banovići pokrenut transportni sistem od 51 milion KM koji je proizveden u Tuzli

Transportni sistem za odvoz jalovine na Površinskom kopu Turija koji pripada RMU Banovići pušten je u rad. To je najveća poslijeratna investicija od 51 milion KM, a mehanizacija je domaće proizvodnje, nastala u Tvornici transportnih uređaja u Tuzli. Transportni sistem za odvoz otkrivke, koja predstavlja jalovinu, odnosno površinski sloj zemlje ispod koje se nalazi ugalj, na Površinskom kopu Turija košta 51 milion konvertibilnih maraka, a njime je sada olakšan transport jalovinske mase koja se odvozi prema krateru zatvorenog površinskog kopa Čubrić. **“Sa dosadašnjih 500 hiljada tona planirano je povećanje proizvodnje na milion tona separisanog uglja, a također planirano je i povećanje otkrivke sa šest na deset miliona tona kubnih jalovinske mase. Nakon eksploatacije Površinskog kopa Turija za narednih osam godina zamisao je da transportni sistem premjestimo”**, kazao je Fadil Kudumović, direktor Rudnika Mrkog uglja u Banovićima. Radovi na cjelokupnom transportnom sistemu će biti kompletirani u mjesecu maju iduće godine kada je planirana instalacija još jednog odlagača kapaciteta pet i po hiljada tona, a avans od 3,2 miliona maraka već je uplaćen dobavljaču. Rudarski tehničar Smajil Husić u banovićkom rudniku je zaposlen već 35 godina, a kako nam kaže, novo postrojenje koje su dobili u velikoj mjeri će humanizirati posao kojim se on bavi.

“Magistrala ovog transportnog sistema dužine je skoro četiri kilometra, zastupljena su četiri presjeka, a upotpunit će ga i vezni transporter, odlagač. Ovdje ćemo imati velike uštede u radu kamiona dampera koje će sada sigurno biti manje aktivirani za 50 posto”, naveo je Husić.

Transportni sistem je u rad pustio federalni ministar energetike, rudarstva i industrije Nermin Džindić koji je istaknuo da spomenuti projekt banovićkom rudniku omogućava nastavak uspješne proizvodnje.

“Tvornica transportnih uređaja – TTU Energetik je nastala u procesu stečaja i danas uspješno radi, zapošljava i isplaćuje plaće, a napravili su jedno čudo koje se nalazi u rudniku u Banovićima. Takvim firmama treba podstrek jer

su nastale iz stečaja, uspješno nastupaju na bh. i uskoro se nadamo i na tržištima Evropske unije”, kazao je Džindić. On je izrazio nadu da će nova uprava rudnika, koja je već pokazala dobre rezultate u svom radu, prepoznati ulaganje te da će u narednom periodu pratiti signale koji dolaze iz Vlade Federacije BiH i resornog ministarstva.

“Nadam se da ćemo zajedničkim snagama od ovog rudnika napraviti još bolji. Bitno je istaknuti da je Rudnik mrkog uglja Banovići jedna baza te da od njega u mnogome općina zavisi i prema tome moramo biti još senzibilniji prema svim dešavanjima koji su vezani za njega”, naveo je Džindić. Rudnik mrkog uglja u Banovićima ovu godinu planira završiti sa ispunjenjem od 94 posto godišnjeg plana, a to je proizvodnja milion i 600 hiljada tona separisanog uglja. Ove godine jedan od problema je otežan plasman uglja zbog pandemije koronavirusa jer su veliki kupci poput Alumine i Siseecam sode smanjili svoje potrebe. Kada je riječ o otkrivci, ona će biti realizirana u obimu od 103 posto, što je više od 12 miliona metara kubnih čvrste jalovinske mase. Kako je istaknuto, Rudnik mrkog uglja Banovići poslovat će pozitivno s koncem 2020., sve obaveze prema dobavljačima su izmirene, rudarima je povećana plaća za do deset posto te ona danas prosječno iznosi 1.224 KM.

klix.ba

Iz Fabrike cementa Lukavac...

Međunarodni uspjeh inženjera

Nagrada na 10. međunarodnoj konferenciji EUREM u Atini

Inženjer Fabrike cementa Lukavac Emir Ćilimković je na 10. međunarodnoj konferenciji EUREM u Atini osvojio prestižnu nagradu "EUREM 2020" za treći najbolji projekt uštede energije u konkurenciji od ukupno 40 dostavljenih radova iz 27 evropskih zemalja. Nakon šestomjesečne edukacije "Eurem European EnergyManager" u organizaciji AHK - Predstavništva njemačke privrede u BiH, stručna komisija je Ćilimkovićev završni rad "Poboljšanje energetske efikasnosti linije za proizvodnju klinkera sušenjem alternativnog goriva" proglasila najboljim. Sticanjem međunarodno priznatog certifikata za EUREM energetske menadžera imao je pravo učešća na ovoj konferenciji koja je bila i takmičarskog karaktera.

Zbog nemogućnosti putovanja u Atinu tim povodom je jučer, u Lukavcu organizirana primopredaja ovog vrijednog priznanja koje mu je uručio David Parkmann, zamjenik direktora Predstavništva njemačke privrede u BiH.

Tom prilikom je istakao da AHK u BiH od prošle godine sprovodi internacionalni trening program EUREMnext, koji je standardizovani edukacijski program iz područja energetske efikasnosti.

"Ovo je zaista veliki uspjeh kako za Fabriku cementa Lukavac tako i za njene sjajne stručnjake, ali je ujedno i inspiracija za druge kompanije u BiH da se u budućnosti priključe ovom evropskom programu koji se sprovodi u 36 zemalja", rekao je Parkmann.

Inženjer Ćilimković smatra da je ova nagrada priznanje za dugoročnu opredijeljenost Lukavac Cementa za ulaganje u BAT tehnologiju, energetske efikasnosti i očuvanje okoliša i dodao:

"Ponosan sam da mogu dati doprinos daljem unapređenju i razvoju Fabrike u cilju postizanja najboljih rezultata u oblasti uštede energije i očuvanja okoliša", rekao je.

Iz Fabrike cementa Lukavac ističu da se maksimalna pažnja posvećuje razvoju kadrova i sticanju novih znanja. U svom obraćanju generalni direktor Fabrike cementa Lukavac Stjepan Kumrić je naglasio da su stručnost i kompetencije uposlenika ključni element za uspjeh lukavačke cementare.

"Veoma nas raduje da su naša dva inženjera među prvih 12 certificiranih energetske menadžera u BiH, kao i činjenica da je projektni koncept kolege Ćilimkovića dobio ovako značajno međunarodno priznanje", kazao je Kumrić.

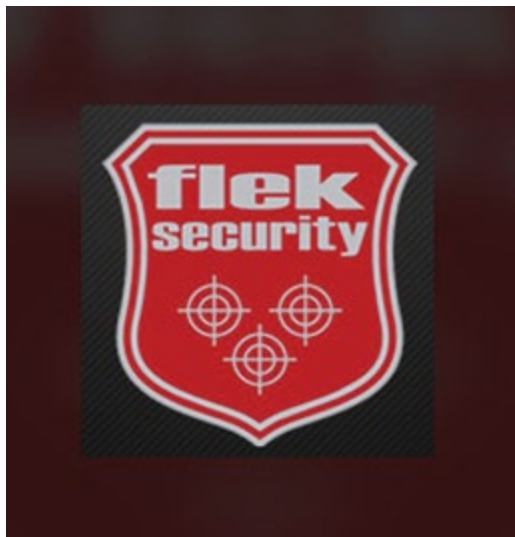
Budućom realizacijom nagrađenog energetske koncepta Emira Ćilimkovića u Fabrici cementa Lukavac najveći efekti će se ogledati u očuvanju okoliša, i to dodatnom smanjenju emisija CO₂, metana i odlaganja otpada, što će doprinijeti velikim uštedama i energije i novca.

D.K.

Nova članica Komore...

“Flek” Tuzla - uvijek spremni na saradnju

Kantonalna privredna komora Tuzla od skora ima i novu, veoma važnu članicu. Donosimo nekoliko osnovnih značajki o firmi “Flek” Tuzla.

Kompanija Flek je nastala 2002. godine sa sjedištem u Tuzli (Mitra Trifunovića Uče bb), a osnovni i jedini pravac razvijanja i aktivnosti je tehnička i fizička zaštita lica i stvari. Zona djelovanja je teritorija cijele Bosne i Hercegovine, uključujući RS i Brčko distrikt, za što posjeduju sve neophodne formalne dozvole i licence. U ovom trenutku broje više od 500 uposlenika. Firma je podijeljena u šest osnovnih sektora:

- 1. Tehnička zaštita**
  - a. Protuprovalni / protuprepadni sistemi
  - b. Vatrodojavni sistemi
  - c. Video nadzorni sistemi
  - d. Kontrola pristupa
- 2. Fizička zaštita**
  - a. Čuvarska služba
  - b. Redarska služba
  - c. Bliska pratnja
- 3. Prevoz i pratnja novca i vrijednosnih papira**
  - a. Prevoz novca blindiranim specijalnim vozilima
  - b. Prevoz novca klasičnim vozilima
- 4. Dojavni operativni centar sa intervencijskim ekipama**
  - a. Monitoring alarmnih sistema
  - b. Monitoring vatrodojavnih sistema
  - c. Monitoring video nadzornih sistema
  - d. Interventne ekipe za incidentne situacije
- 5. Projektni odjel**
  - a. Projektovanje sistema protuprovale / protuprepada
  - b. Projektovanje sistema vatrodojave
  - c. Projektovanje sistema video nadzora
  - d. Izrada elaborata sigurnosti
  - e. Izrada procjena ugroženosti objekata
- 6. Administracija**
  - a. Top Management
  - b. Strateški razvoj
  - c. Finansijski sektor
  - d. Pravna služba
  - e. Logistika
  - f. Dojavni operativni centar sa interventnim ekipama

U skladu s tim, tehnički tim radi sve vrste instalacija sa vrhunskim i provjerenim brendovima kao što su:

- za protuprovalne sisteme DSC – Kanada, Optex – Japan, Atsumi – Japan i Visonic –Israel
- za Vatrodojavne sisteme Fire Class – UK i Bentel – Italija
- za video nadzorne sisteme Axis - Švedska, Dahua – Kina, Cisco - USA
- za kontrolu pristupa: Paxton – UK, Dahua China, ili Jantar Slovenia

Vrlo je važno znati da je kompanija “Flek” ovlaštena od nabrojanih vendedora za instalaciju, programiranje i servisiranje uređaja, a najbolji dokaz su prilično dugi garantni rokovi kojih značajno izdvajaju u odnosu na konkurenciju. Ovo su samo osnovni podaci o firmi a menadžment i složna, sposobna ekipa koja vodi firmu, imaju viziju, otvoreni su za sve vrste saradnje, prijedloge, nove iskorake, nova tržišta, nove poslovne kontakte. Posjeduju sve potrebne uslove: prostor, sredstva, i što je najvažnije, ljude spremne i voljne za nove iskorake. Zato je preporuka svima koji su spremni udružiti ideje, proširiti poslovanje, ostvariti nove saradnje, kontaktirajte firmu “Flek” Tuzla: e-mail: info@flek.ba, telefon: 035/360-760.

Vijesti iz firmi članica Komore...

Hifa Petrol: 2021. - godina iznenađenja

Hifa Petrol je najavila je da će do kraja godine u Derventi otvoriti novu benzinsku stanicu, 45 po redu. Kompanija je u ponedjeljak organizovala potpisivanje ugovora o saradnji i pomoći perspektivnoj mostarskoj plivačici Lani Pudar, a direktor Muhamed Vrabac na pitanje šta možemo očekivati u dolazećoj 2021.godini odgovorio: "To zavisi od brojnih okolnosti i situacije na tržištu". Nije iznosio pojedinosti ali je najavio da će "biti iznenađenja". Hifa Petrol spada u kategoriju brzorastućih kompanija a taj rast se može mjeriti i po činjenici da je unatoč svim nedaćama izazvanih pandemijom korona virusa tokom ove 2020. godine nove benzinske stanice otvorila u Bihaću, Srebreniku, Živinicama i Livnu.

Yavuz Company planira graditi distributersku mrežu za region

Proizvođač PVC profila Yavuz Company u Brčkom želi raditi na izgradnji distributerske mreže za region a koja će u konačnici voditi ka kreiranju novih radnih mjesta u Bosni i Hercegovini.

Ovo je rečeno prilikom posjete ovoj kompaniji sa turskim kapitalom predstavnika Američke privredne komore u BiH (AmCham BiH).

Prilikom posjete razgovarano je o strateškom pozicioniranju proizvoda Yavuz Company i samom procesu proizvodnje gotovih proizvoda kao i planovima za širenje proizvodnih kapaciteta.

- Veliko je zadovoljstvo što uz pomoć i koordinaciju AmCham BiH možemo razgovarati o povećanju trgovine između BiH i Sjedinjenih Država, a takođe i o proširenju naših proizvodnih kapaciteta i stvaranju novih radnih mjesta u BiH, izjavila je uprava Yavuz.

Kompanija Yavuz članica je AmCham BiH.

Adriatic osiguranje i Sarajevo-osiguranje vode "mrtvu trku"

Adriatic osiguranje i Sarajevo-osiguranje vode "mrtvu trku" za primat na tržištu osiguranja u Bosni i Hercegovini, izvještava Indikator.ba. Vodeći osiguravatelj nakon devet mjeseci 2020. godine je i dalje Adriatic-osiguranje sa zaračunatom premijom od 51,48 miliona KM i tržišnim udjelom od 9,05 posto, a za petama mu je Sarajevo-osiguranje sa premijom 50,58 miliona KM i udjelom od 8,89 posto, izvještava Indikator.ba. Na trećem mjestu je Euroherc osiguranje sa učešćem od 8,23 posto i bruto premijom od 46,85 miliona KM ispred nekadašnjeg lidera Uniqa osiguranja koje ima udio od 7,82 posto i premiju od 44,5 miliona KM. Osiguravajuća društva u Bosni i Hercegovini zaračunala su bruto premiju za period januar-septembar u iznosu od 569,1 milion KM, pokazuju podaci Agencije za osiguranje BiH. U istom periodu isplaćena su 93.724 odštetna zahtjeva u vrijednosti 220 miliona KM. Od ukupnih bruto premija 112,1 milion KM ili 19,71 posto odnosi se na premije životnog osiguranja, a 456,9 miliona ili 80,29 posto na premije neživotnog osiguranja. Više od polovine fakturiranih premija, ili 51,7 posto čine premije osiguranja od autoodgovornosti. Udio osiguranja cestovnih vozila je 9,66 posto, osiguranja od požara i elementarnih nepogoda 4,2 posto a ostalih osiguranja imovine 4,31 posto. Ukupna premija zdravstvenog osiguranja bila je 6,38 miliona KM i ima skromni udio od 1,12 posto u ukupnoj premiji. Od isplaćenih šteta, glavnina otpada na neživotna osiguranja gdje je riješeno 84.767 odštetnih zahtjeva u vrijednosti 170 miliona KM. U segmentu životnih osiguranja bilo je 8.957 isplata šteta u vrijednosti 49,9 miliona KM.

D.K.

Javni poziv za usavršavanje...

Usavršavanje za NO i UO, prijave za novu grupu

Javni poziv za dostavljanje prijava

Kantonalna privredna komora Tuzla prikuplja prijave za novu grupu za Usavršavanje predsjednika i članova nadzornih odbora i uprava privrednih društava sa učešćem državnog kapitala (prema Uredbi Vlade FBiH, "Službene novine F BiH", br. 71/09, 33/10, 23/11, 83/11, 2/13, 80/13, 48/15, 60/16 i 88/17).

Početak edukacije je planiran za po formiranja grupe, a u zavisnosti od epidemiološke situacije, organizovat će se u prostorijama Komore u Tuzli ili online putem Zoom platforme, o čemu će odluka biti donesena neposredno pred početak.

Zainteresovani kandidati prijavu mogu izvršiti dostavom prijavnog upitnika (na web stranici Komore: www.kpktz.ba).

Potrebna dokumentacija:

1. prijavni upitnik
2. kopija diplome
3. uvjerenje o radnom iskustvu u struci

Cijena usavršavanja (edukacija, literatura, ispit i certifikacija) je 880,00 KM po polazniku, a informacije o rokovima i načinu uplate bit će Vam dostavljene nakon određivanja datuma početka.

Prijave i sve dodatne informacije na mail: edina@kpktz.ba ili putem faxesa na broj 035/369-552 ili poštom na adresu Trg slobode bb, 75000 Tuzla.

Kantonalna privredna komora Tuzla
Trg slobode bb, 75 000 Tuzla

**Rok za podnošenje prijava kao i tačan termin početka
usavršavanja, biće naknadno utvrđeni, po formiranju nove
grupe polaznika.**

Upitnik na: <http://kpktz.ba/images/stories/2019/Novembar/Prijava.pdf>

KANTONALNA PRIVREDNA KOMORA TUZLA

Saradnja komora Sarajevo, Zenica, Tuzla...

“Izgradnja standarda kvaliteta u obrazovanju odraslih kantonalnih privrednih komora”

Potpisan Grant o dodjeli sredstava za realizaciju projekta

Grant o dodjeli sredstava za realizaciju projekta “Izgradnja standarda kvaliteta u obrazovanju odraslih kantonalnih privrednih komora” potpisali su 11.12.2020. godine Nedret Kikanović predsjednik Kantonalne privredne komore Tuzla, Diana Babić predsjednica Privredne komore ZDK, Muamer Mahmutović predsjednik Privredne komore Kantona Sarajevo i Sven Dominković projektni menadžer Fondacije Helvetas Moja budućnost. Projekat služi kao osnova za unapređenje suradnje između tri kantonalne privredne komore koje čine srž kantonalnog komorskog sistema u FBiH i a čije firme članice zapošljavaju 63% od ukupnog broja zaposlenih u FBiH.

Glavni cilj projekta je unaprijediti sektor neformalnog obrazovanja i obrazovanja odraslih u cilju povećanja konkurentnosti BiH privrede, kao i zapošljavanje u formalnom sektoru, i to putem daljnjeg poboljšanja ljudskih i materijalnih resursa privrednih komora u

tri kantona radi stvaranja opisa zanimanja i organiziranja pripreme ispitnih instrumenata, provođenja ispitivanja i certificiranja uspješnih kandidata, drugim riječima uvođenja osnova standarda kvalitete koji će komore koristiti u procesima obuke.

“Ovaj projekat donosi kvalitetno i sistemsko rješenje za analizu potreba u osposobljavanju i pripremi opisa zanimanja, testiranja i certificiranja u neformalnom obrazovanju odraslih. Ugovor koji su potpisali predsjednici tri kantonalne komore, u realizaciji projekta će služiti i kao osnova za unapređenju jačanje saradnje između komora potpisnica a time, dajemo i snažan podsticaj budućim zajedničkim projektima, saradnjama među komorama, što bi trebalo da doprinese jačanju cjelokupnog komorskog sistema u Federaciji BiH. Sve to u cilju stavljanje na raspolaganje našim članicama, pružanja što više i što kvalitetnijih usluga, u pravom smislu riječi realizacija uloge komora kao servisa privredi” izjavio je Nedret Kikanović predsjednik Kantonalne privredne komore Tuzla.

Osvrnuo se i na neusklađenost između potražnje i ponude vještina što je okarakterisano kao rezultat slabih proizvoda formalnog sistema obrazovanja, nerazvijenog privatnog tržišta za pružanje usluga koje vode stiecanju vještina i nedostatka standarda kvalitete koji bi uvjerili preduzeća da su rezultati obuke u skladu s njihovim potrebama.

“Važno je reći da u se kantonalnim zakonima o obrazovanju odraslih, standard kvalitete za takozvano formalno obrazovanje odraslih temelji na ulaznim podacima kao što su broj učionica, broj učitelja)otd., dok je cilj ovog projekta stvoriti standarde kvalitete koji se temelje na izlaznim rezultatima obrazovanja. Kantonalno zakonodavstvo ne predviđa standarde za neformalno obrazovanje odraslih, odnosno obrazovanje koje ne koristi nužno pedagoške zavode i ministarstva kao sredstvo provjere kvalitete obrazovanja. Činjenica je da je privatno tržište pružanja vještina odraslim osobama vrlo nerazvijeno te da je vrlo mali broj zaposlenih i nezaposlenih spreman sudjelovati u obukama. Iako BiH ima jednu od najviših stopa nezaposlenosti u regiji na terenu je prisutna problem za firme kada je u pitanju potreba

zapošljavanja kvalifikovanih radnika, što se nerijetko iz privrednih subjekata i javno ističe”, izjavio je predsjednik Kikanović. Projekt ima za cilj daljnje poboljšanje ljudskih i materijalnih resursa privrednih komora u tri kantona radi stvaranja standarda zanimanja i organiziranja pripreme ispitnih instrumenata, provođenja ispitivanja i ovjere uspješnih kandidata. Primarni korisnici zajedničkih aktivnosti su poslodavci, radnici i nezaposlene osobe. Ostali korisnici i ciljne skupine su obrazovne institucije, javne službe za zapošljavanje, udruge poslodavaca i poduzetnika te mediji. Fondacija Helvetas angažirat će konsultante za ovu aktivnost, dok će kantonalne komore imenovati najmanje dva zaposlenika koji će proći obuku. Konsultante za obuku zaposlenika komore će također finansirati Fondacija Helvetas kao i troškove sudjelovanja zaposlenika komore na radionicama. Prostor za treninge obezbijedit će komore potpisnice Granta o dodjeli sredstava za realizaciju projekta “Izgradnja standarda kvaliteta u obrazovanju odraslih kantonalnih privrednih komora”. Za očekivati je da će opredviđena buka nezaposlenih osoba registriranih na evidencijama javnih služni za zapošljavanje, koristeći novopripremljene i već postojeće programe, kao i nove usvojene postupke obuke i testiranja pomoći u obezbjeđenju kvalifikovanog radnog kadra za privredne subjekte, primarno, firme članice kantonalnih privrednih komora.

Jačanje Komorskog sistema FBiH...

Sastanak predsjednika kantonalnih privrednih komora u Bihaću

Pomoć privredi - Jačanje Komorskog sistema FBiH - Zajedničke aktivnosti

- predsjednici komora u FBiH -

Trenutni položaj i funkcionisanje Komorskog sistema FBiH, izazovi, problemi i perspektive teme su dvodnevnog sastanka predsjednika svih privrednih komora sa područja FBiH koji je održan u Bihaću. Domaćin i organizator sastanka bila je Privredna komora Unsko-sanskog kantona uz podršku Privredne/Gospodarske komore Federacije BiH. Razgovaralo se o budućoj saradnji, jačanju Komorskog sistema u FBiH, zajedničkim aktivnostima, saradnji na projektima, inicijativi za hitno donošenje novog Zakona o privrednim komorama na području FBiH, podršci i kvalitetnijem servisu privrednim subjektima u komorskom članstvu, kreiranje kvalitetnog zajedničkog registra podataka koji će svima u Bosni i Hercegovini biti na raspolaganju i značajno olakšati dalji rad. Sastanku su prisustvovali Mirsad Jašarspahić potpredsjednik P/GKFBiH, Enes Ružnić predsjednik PK USK, Dijana Babić predsjednica PK ZDK, Dževad Terović predsjednik PK BPK, Muamer Mahmutović predsjednik PK KS i Nedret Kikanović predsjednik Kantonalne privredne komore Tuzla.

- sastanak u organizaciji PK USK -

Unatoč pandemiji i brojnim problemima privredne komore u Federaciji radile su u punom kapacitetu na iznalaženju mogućnosti kako bi se aktuelno stanje privrede prevazišlo, međutim, u svemu tome nisu imale podršku vlasti, rečeno je između ostalog na ovom sastanku.

“Analiziramo sve ono što smo uradili u ovoj teškoj godini zbog pandemije koronavirusa i odmah se pripremamo za ono što nas očekuje. Želimo da kroz razne vidove podrške i korištenjem domaćih i međunarodnih fondova, dodatnih edukacija i promocija omogućimo našim privrednim subjektima brže i bolje povezivanje s nadležnim institucijama, odnosno efikasniju vezu sa eventualnim partnerima u BiH i inostranstvu”, rekao je u Bihaću Mirsad Jašarspahić potpredsjednik P/GKFBiH.

Posebna pažnja usmjerena je na trenutni položaj i funkcioniranje komorskog sistema Federacije Bosne i Hercegovine.

“Komorski sistem u našoj državi nažalost nije definiran do kraja i kao takav je u prilično nezahvalnoj poziciji. Imamo disproporciju između entiteta, u jednom je obavezno članstvo a u drugom nije. Primjetna je neprohodnost informacija, nedovoljna saradnja između kantonalnih i regionalnih komora, tako da nam sve to predstavlja problem u funkcioniranju komorskog sistema. Međutim, bez obzira na sve, uspijevamo uspješno funkcionirati i obavljati našu osnovnu zadaću, a to je pomoć privredi”, kazao je Enes Ružnić predsjednik PK USK.

- Mirsad Jašarspahić potpredsjednik P/GKFBiH i Enes Ružnić predsjednik PK USK -

Bila su to dva veoma uspješna radna dana, otvorene su brojne teme, udarene smjernice narednih aktivnosti i na opšte zadovoljstvo, dogovoreno zajedničko djelovanje komora na više polja.

“Imali smo kvalitetne rasprave o izuzetno važnim temama za privredu i Komorski sistem Federacije BiH. Važno je da smo razgovarali o aktuelnom momentu privrede kao i o stanju u privrednim komorama na području FBiH. Dijelimo sudbinu privrede. Kada nije privredi lako nije ni nama u komorskom sistemu i upravo zato je organizovan ovaj sastanak. Želimo naći načina da pomognemo privredi koja je teško pogođena pandemijom. Također, odrazila se novonastala epidemiološka situacija i na komorski sistem. Od početka pandemije se stavljamo na uslugu privredi, radimo u promijenjenim, otežanim uslovima, pratimo i poštujemo sve propisane mjere, u kontaktu smo sa članicama, tražimo načina da zajednički prebrodimo jednu izuzetno tešku i složenu situaciju. Zajednički stav svih učesnika sastanka je da će taj zadatak biti znatno lakši ako komore postignu zajedništvo, saradnju na projektima, zajednički pokrenu i realizuju aktivnosti. Smatramo da je vrlo bitno sada raditi na onim segmentima koji i jesu posao komora. Dogovorili smo saradnju komora Zenice, Sarajeva i Tuzla za narednu godinu na projektu koji bi trebao doprinijeti zapošljavanju u privredi. Riječ je o projektu koji donosi kvalitetno i sistemsko rješenje za analizu potreba u osposobljavanju i pripremi opisa zanimanja, testiranja i certificiranja u neformalnom obrazovanju odraslih. Želimo dati doprinos obrazovanju i zapošljavanju odraslih kako bi dokvalifikacijama i prekvalifikacijama omogućili povećanje zaposlenosti. Očekujemo da će se otvoriti prostor i za uključenje svih ostalih kantonalnih komora u ovaj projekat. Kada je u pitanju zajednički registar preduzeća, želja nam je uspostaviti kvalitetnu bazu iz koje će se crpiti kvalitetne i korisne informacije o privrednim subjektima sa područja FBiH a za potencijalne investitore i partnere”, zaključio je na sastanku u Bihacu Nedret Kikanović predsjednik Kantonalne privredne komore Tuzla.

- Nedret Kikanović predsjednik Kantonalne privredne komore Tuzla -

Po okončanju sastanka, predstavnici kantonalnih i Federalne privredne komore susreli su se s premijerom USK Mustafom Ružnićem. Bila je ovo prilika da premijer sazna više o aktivnostima privrednih komora, u smislu podrške privrednim subjektima ali i o njihovim dosadašnjim iskustvima u radu sa kantonalnim vladama. S tim u vezi naglašeno je da je potrebno saradnju podići na viši nivo odnosno privredne komore trebaju da budu spona između vlasti i privrede pogotovo u vremenu pandemije, kada je neophodno što više konstruktivnih i konkretnih prijedloga u poboljšanju uslova u radu poslovnih subjekta.

Dogovoreno je da se intenziviraju aktivnosti po pitanju svih otvorenih tema na sastanku u Bihacu i da se ovakvi sastanci u narednom periodu organizuju što češće kako bi se aktualizirala problematika i analizirale prehodne aktivnosti. Prvi naredni sastanak predsjednika kantonalnih komora i Privredne komore Federacije BiH, zakazan je za kraj januara 2021. godine u Tuzli, domaćin će biti Kantonalna privredna komora Tuzla.

Pripremio: Dino Kalesić

Iz komorskog sistema...

Dogovoren model pomoći privrednicima

Saradnja Vlade Kantona Sarajevo i Privredne komore KS

Premijer Kantona Sarajevo Mario Nenadić potpisao je Sporazum o realizaciji aktivnosti za implementaciju finansiranja dijela minimalne mjesečne neto plaće za juni i juli 2020. godine sa predsjednikom Privredne komore KS Muamerom Mahmutovićem. Potpisivanju su prisustvovali ministrica za rad, socijalnu politiku, raseljena lica i izbjeglice i v.d. ministrica zdravstva Jasna Agić, te privremeni vršilac funkcije ministra privrede i ministar finansija KS Jasmin Halebić. Ovim povodom, ministar Halebić naveo je kako je Privredna komora KS partner Ministarstvu privrede, a sve u cilju pomoći privrednicima koji su zbog pandemije izazvane koronavirusom suočeni s padom prihoda.

“Sarađujući sa Ministarstvom privrede a u svrhu implementacije aktivnosti koje za cilj imaju podršku privrednicima u KS, Privredna komora na najbolji način ispunjava svoju misiju”, naglasio je ministar Halebić. Najavio je da će privrednici dobiti priliku, u skladu sa Zakonom o ublažavanju negativnih ekonomskih posljedica, aplicirati na Javni poziv koje će resorno ministarstvo objaviti u ovoj sedmici. Po njegovim riječima, za ove namjene planirano je više od 8 miliona KM. **“Održano je nekoliko sastanaka sa predstavnicima i članovima Koordinacionog tijela za zaštitu i oporavak privrede KS te smo, nakon diskusije o njihovim problemima, zajedno dogovorili model koji privrednicima odgovara i treba”**, poručio je ministar Halebić. Dodao je i kako su dogovoreni uslovi pod kojima će Privredna komora u saradnji sa Ministarstvom privrede implementirati ovu podršku, a iznosi finansijskih sredstava i imena privrednih subjekata, koji dobiju pomoć, bit će objavljena javno u izvještaju i dostavljena Vladi KS. Premijer Nenadić je naglasio da je predsjednik Udruženja poslodavaca Safudin Čengić, sve aktivnosti koje je do sada uradila ova Vlada ocijenio pozitivnim, navodeći činjenicu da je Kanton Sarajevo privredi pomogao mnogo više nego drugi kantoni. **“Tokom proteklih sedam mjeseci investirali smo 70 miliona KM u podršku privredi, sad smo odlučili da to uradimo i sa preostalih osam i po miliona KM, koje će implementirati Privredna komora”**, poručio je premijer. Podsjetio je da je Vlada KS bila u obavezi promijeniti prvobitni Zakon o ublažavanju negativnih ekonomskih posljedica izazvanih koronavirusom, jer su njime bila planirana sredstva za prva dva mjeseca korona krize. Nažalost pandemija nije prestala, novca je ostalo, zbog čega su donesene i izmjene i dopune ovog zakona. Ministrica Agić je rekla da su putem Službe za zapošljavanje u ovoj godini uložili 15 miliona KM za pomoć privredi, kroz aktivne mjere politike zapošljavanja. Privrednici su mogli aplicirati i sufinansirati zapošljavanja radnika. Po njenim riječima, odziv poslodavaca je bio velik, ali su za razliku od prethodnih godina, zbog pandemije, pomogli i zdravstvenim ustanovama u zapošljavanju medicinskog osoblja s biroa, na što je utrošeno dva miliona KM. **“Ovaj sporazum pomoći će privrednicima KS da ubrzo dobiju sredstva za nadoknadu plata, koje su dobili za svoje radnike. Ovo je i osnovna uloga Asocijacije privrednika, kao što je i uloga Privredne komore KS, da pomaže privrednim subjektima u unapređenju privrednog ambijenta”**, istakao je Mahmutović te je naglasio i kako mu je posebno drago što je Vlada KS prepoznala značaj i ulogu Privredne komore u čitavom ovom procesu.

PKZEDO: Karta privrednih potencijala

Privredna komora Zeničko-dobojskog kantona izradila je publikaciju “Karta privrednih potencijala Zeničko-dobojskog kantona”, koja je štampana u 400 primjeraka na B/H/S jezicima i 400 primjeraka na engleskom jeziku.

Izradu publikacije finansiralo je Ministarstvo za privredu ZDK-a, na osnovu ugovora potpisanog sa Privrednom komorom ZDK u maju ove godine. Publikacija sadrži presjek privrednih potencijala ZDK-a sa fokusom na infrastrukturne, industrijske, prirodne, turističke i druge resurse.

Ministar za privredu Zlatko Jelić ističe da je stvaranje što kvalitetnijeg okruženja za rad privrede i privlačenje investicija među

ključnim prioritetima Vlade ZDK-a, te da je u tom pravcu izrađena i ova publikacija koja će biti vodič budućim investitorima koji se odluče investirati u ovom kantonu. Podsjeća da su u ZDK-u još sredinom prošle decenije pokrenuti pionirski programi poticaja u privredi, kao što je podrška osnivanju novih firmi i obrta, subvencioniranje početnih troškova proizvodnih investicija i izgradnje proizvodnih objekata, inovacija i patenata, te uvođenje međunarodnih standarda kvaliteta. „Efekti ovih mjera danas su vidljivi u makroekonomskim pokazateljima Federacije BiH i države BiH, gdje je ZDK visoko pozicioniran na proizvodnim i izvoznim ljestvicama. Vlada i Ministarstvo za privredu nastavljaju raditi u istom smjeru kako bi ostali pouzdan servis i podrška svim investitorima koji žele iskoristiti brojne komparativne prednosti i pokrenuti biznis u našem kantonu“ kaže ministar Jelić. Publikacija “Karta privrednih potencijala

Zeničko-dobojskog kantona” dostupna je i u PDF verziji, a možete je preuzeti na stranici Ministarstva za privredu ZDK-a: <https://zdk.ba/ministarstva/item/9238-karta-privrednih-potencijala-zenicko-dobojskog-kantona-oktobar-2020>

VTKBiH: U IKT sektoru postoji prostor za privlačenje investicija iz SAD

U Vanjskotrgovinskoj komori BiH (VTKBiH) vjeruju da je, bez obzira na udaljenost američkog tržišta, korištenjem prednosti GSP preferencijalnog sistema, moguće unaprijediti trgovinsku robnu razmjenu između Bosne i Hercegovine i Sjedinjenih Američkih Država (SAD) posebno u pogledu povećanja bh. izvoza proizvoda koji su obuhvaćeni GSP-om, te proizvoda drvoprerađivačke industrije. Sjedinjene Američke Države, od završetka rata u BiH, pružaju značajnu podršku razvoju BiH kroz različite razvojne programe koje provodi USAID i Ambasada SAD. Pored tih razvojnih programa, vlada SAD je unilaterano uključila Bosnu i Hercegovinu u svoj sistem preferencijalne trgovine (GSP – Generalized System of Preferences), s ciljem podrške rastu bh. ekonomije. GSP sistem omogućava bescarinski izvoz više od 3.400 proizvoda porijeklom iz BiH u SAD (veliki broj industrijskih proizvoda, ruda i kemikalija, oprema za putovanja, veliki broj prehrambenih proizvoda i dr.) – I u narednom periodu se očekuje nastavak pogodnosti za bh. ekonomiju kroz GSP sistem, kao i podrška kroz razvojne programe SAD, posebno, imajući u vidu utjecaj Covid-19 pandemije na bh. ekonomiju – kazali su za Fenu u VTKBiH. Vanjskotrgovinska robna razmjena Bosne i Hercegovine sa SAD-om zadnjih nekoliko godina na godišnjem nivou prelazi iznos od 500 miliona KM. U 2019. godini obim robne razmjene između dvije zemlje je iznosio 612 miliona KM, što SAD svrstava na 12 mjesto po obimu razmjene. U toj godini uvoz BiH je iznosio 560 miliona KM, a izvoz 52 miliona KM. Na tržište SAD-a najviše izvozimo proizvode metaloprerađivačke, namjenske i prehrambene industrije, dok iz SAD najviše uvozimo kameni uglj i druge rude, poljoprivredno-prehrambene proizvode i vozila. Kao što je već rečeno, uslijed velike udaljenosti, malog tržišta, niske kupovne snage stanovništva te izazova u poslovnom ambijentu, direktna strana ulaganja iz SAD-a u BiH nisu na željenom nivou. – Imajući u vidu trenutne aktivnosti na stvaranju zajedničkog tržišta u regionu u okviru Berlinskog procesa, stvorit će se veće i snažnije regionalno tržište, te druge neophodne pretpostavke za veći priliv stranih ulaganja iz cijelog svijeta, pa tako i iz SAD-a – istakli su iz VTK BiH.

Napomenuli su da Bosna i Hercegovina mora nastaviti raditi na poboljšanju poslovnog ambijenta, kako za domaće tako i za strane ulagače. – Vjerujemo da u oblasti informacijskih i komunikacijskih tehnologija postoji prostor za privlačenje investitora iz SAD-a. I danas veliki broj bh. kompanija iz IKT sektora aktivno surađuje s kompanijama iz SAD. Također, postoje šanse za privlačenje ulagača iz SAD u oblasti usluga, posebno u segmentu „outsourcing“, te mogućnosti za zajedničko ulaganje u namjenskoj industriji – navode iz VTKBiH. Američka trgovačka komora – AmCham, kao i svaka organizacija za podršku biznisu ima značajnu ulogu u naporima vezanim za unapređenje poslovnog ambijenta.

– Od iznimne je važnosti da u Bosni i Hercegovini djeluje AmCham, koja pored ostalog pruža podršku američkim kompanijama koje posluju ili žele poslovati u našoj zemlji. VTK BiH usko surađuje s AmCham jer nam je cilj isti, a to je unapređenje poslovnog ambijenta i povezivanje dva tržišta – kazali su za Fenu iz VTKBiH.

D.K.

Banke, članice Komore...

NLB Banka postala članica Američke trgovačke komore

Doprinos unapređenju poslovnog okruženja u BiH

NLB Banka d.d. Sarajevo potpisala je ugovor sa Američkom trgovačkom komorom u BiH (AmCham), čime je postala članica ove cijjenjene organizacije. NLB Banka ovim članstvom i osobama koje imenuje u radne skupine AmChama želi dati svoj doprinos unapređenju poslovnog okruženja u BiH. „**Zadovoljstvo nam je postati dio jedne ovako cijjenjene organizacije kao što je AmCham, koja je vodeći glas međunarodne poslovne zajednice u Bosni i Hercegovini i koja promovira globalnu konkurentnost privrede naše zemlje putem inicijativa i događaja, kao i putem implementacije najboljih praksi**“, istakla je Lidija Žigić, predsjednica Uprave NLB Banke d.d. Sarajevo. Potpisivanju su prisustvovali i Karlheinz Dobnigg, predsjednik Upravnog odbora AmCham BiH, Adnan Crnica, drugi potpredsjednik AmChama, te Nedim Hamzić, generalni sekretar. **“Raduje nas činjenica da je i renomirana banka sa istaknutim društveno - odgovornim karakterom u BiH postala naš član, te da će svojim aktivnim učešćem doprinijeti razvoju AmCham i da ćemo zajedničkim snagama raditi na unapređenju poslovnog ambijenta u BiH”**, poručili su iz AmCham BiH. AmCham BiH je vodeći glas međunarodne poslovne zajednice u BiH koji promovira globalnu konkurentnost njene privrede putem inicijativa i događaja, kao i putem implementacije najboljih praksi. NLB Banka će aktivno učešće iskazati kroz rad i aktivnosti komiteta koji djeluju unutar AmCham BiH, te će izgradnjom čvrste pozicije kroz zagovaranje u “Banking & Finance”, “ICT” i “Social Impact” biti prisutni sa svojim članovima. Američka trgovačka komora prisutna je u više od 100 zemalja širom svijeta, a AmCham BiH dio je ove globalne mreže. Trenutno ima 90 članova, koji dolaze iz različitih sfera poslovne zajednice, uglavnom američkih, međunarodnih i lokalnih kompanija. Članovi predstavljaju različite industrije: kompanije iz IT sektora, pravne i konsultantske kompanije, agencije za odnose s javnošću, marketing i oglašavanje, neprofitne i obrazovne organizacije i institucije i druge.

Nova kreditna linija Sparkasse Bank

Sparkasse Bank plasira novu kreditnu liniju EBRD-a za jačanje konkurentnosti malih i srednjih preduzeća

Potpisivanjem ugovora o kreditnoj liniji sa EBRD-om u iznosu od 5 miliona eura, Sparkasse Bank od decembra 2020. svojim klijentima, malim i srednjim preduzećima, može ponuditi još jedan oblik povoljnog finansiranja uz poticaje i do 15% od iznosa kredita. Kreditna linija je namijenjena finansiranju kapitalnih ulaganja malog i srednjeg biznisa, a sa ciljem njihovog razvoja i jačanja konkurentnosti. Sredstva iz ove kreditne linije su namijenjena kompanijama koje zapošljavaju do 250 uposlenih, imaju aktivu do 43 miliona eura te ostvaruju godišnji promet do 50 miliona eura. U fokusu će biti projekti kapitalnih ulaganja poput modernizacije opreme i proizvodnih pogona u sektorima poljoprivrede, hrane i pića, metalne industrije, drvne industrije, a sve u skladu s kriterijima i uslovima finansiranja predviđenim kreditnom linijom. Prednost kreditne linije čini investicijski poticaj u iznosu do 15 posto kredita, a koji će se odobravati u svrhu poboljšanja usklađenosti kompanije sa jednom ili više EU direktiva. Također, u okviru kreditne linije će klijentima biti obezbjeđena i stručna podrška konsultanata u dijelu implementacije, marketinga i prenosa znanja. **“Sparkasse banka je opredijeljena da kroz svoju standardnu finansijsku ponudu, ali i ovakve posebne kreditne linije, potiče razvoj i poduzetnički potencijal malog i srednjeg biznisa, sve s krajnjim ciljem stimulacije ukupnog poslovnog ciklusa u BiH. Nastavak konstruktivne saradnje sa EBRD-om i otvaranje nove kreditne linije nam je posebno važan sada, u momentu kada se poduzetnici susreću sa finansijskim izazovima usljed globalne pandemije i kada im je potreban lakši pristup sredstvima finansiranja, ali i poticajima. Očekujemo da će ova, kao i sve dosadašnje kreditne linije koje smo realizirali, naići na odličan odziv kod naših klijenata i proizvesti pozitivan efekat na njihovo poslovanje”**, izjavio je Sanel Kusturica, predsjednik Uprave Sparkasse Bank BiH. Kao rezultat dosadašnjih kreditnih linija realiziranih u saradnji sa EBRD-om, iz Sparkasse Banke navode 60 kreditiranih kompanija i 76 implementiranih investicionih projekata u proteklom godinama. Samo u periodu 2016-2018 su mali i srednji poduzetnici, korisnici ovih kreditnih linija generisali gotovo 550 novih radnih mjesta te povećali prihod poslovanja za gotovo 30%.

Ugovorom sa Sparkasse bankom aktiviran Garancijski fond prema svim bankama

Kreditna linija banke od 40 miliona KM namijenjena podršci privrednika i obrtnika s područja FBiH

Predstavnici Sparkasse Bank i Razvojne banke Federacije BiH, potpisali su Ugovor o poslovnoj saradnji i učešću Banke u kreditno-garantnim programima Garancijskog fonda Federacije BiH putem kojih će se omogućiti povoljno kreditiranje preduzeća uz garanciju

Garancijskog fonda Federacije BiH kao instrumenta obezbjeđenja dijela kredita, s ciljem lakšeg prevazilaženja negativnih posljedica uzrokovanih pandemijom COVID-19. Kreditna linija Banke u ukupnom iznosu od 40 miliona KM će biti namijenjena podršci privrednika i obrtnika s područja Federacije BiH čije je poslovanje pogođeno pandemijom COVID-19, kako bi im se olakšao pristup kreditnim sredstvima za održanje potrebne likvidnosti i postojećeg stepena zaposlenosti, kao i kreiranje novih radnih mjesta. Garancijski fond je instrument pomoći Vlade Federacije BiH, a Razvojna banka Federacije BiH će izdavati garancije navedenog Fonda, u ime Federacije BiH, kao instrument obezbjeđenja 50% glavnice kredita koji Sparkasse Bank odobri svojim klijentima. Na potpisivanju Ugovora danas su bili prisutni Sanel Kusturica, Predsjednik Uprave Sparkasse Bank dd BIH, Igor Bilandžija, član Uprave Sparkasse Bank dd BIH, te

Semir Fejzić v.d. predsjednika Uprave Razvojne banke FBiH. „Sparkasse Bank je tokom kompletnog perioda pandemije nastojala biti podrška svojim klijentima, te implementirala niz aktivnosti kako bi im olakšala prevazilaženje negativnih efekata ove globalne krize. Učešće u ovom pozitivnom projektu Vlade Federacije BiH je jedan od načina da damo strukturiranu i ciljanu podršku osnaženju privrede BiH, što je dio strateškog opredjeljenja Sparkasse Bank“, izjavio je Sanel Kusturica, predsjednik Uprave Sparkasse Bank. „Potpisivanjem Ugovora o poslovnoj saradnji sa Sparkasse Bank, Razvojna banka Federacije BiH je i formalno aktivirala Garancijski fond prema svim komercijalnim bankama koje su ispunile uslove za učešće u kreditno-garantnim programima. Ovaj izuzetno važan instrument pomoći Vlade Federacije BiH će biti od pomoći i bankama, kao korisnicima garancija Garancijskog fonda, i privrednicima i obrtnicima, na koje se ukupna korist Garancijskog fonda prenosi u vidu umanjene kamatne stope i/ili umanjenog kolaterala. U narednom periodu Razvojna banka FBiH će objaviti dodatni poziv bankama za učešće u kreditno-garantnim programima Garancijskog fonda, odnosno onim bankama koje se nisu javile na prvi objavljeni Javni poziv, imajući u vidu da će Vlada Federacije BiH uplatiti dodatnih 20 miliona KM na račun Garancijskog fonda, te povećati sredstva Garancijskog fonda na 100 miliona KM, odnosno garancijski potencijal iznositi će 500 miliona KM“, izjavio je v.d. predsjednik Uprave Razvojne banke FBiH dr. sc. Semir Fejzić. Garancijski fond Federacije BiH predstavlja dugoročnu podršku privrednim aktivnostima kroz dvije faze. U prvoj fazi, odnosno do 31.05.2021. godine, garancije Garancijskog fonda namijenjene su jačanju kreditnog potencijala poduzetnika za osiguranje izvora finansiranja sa ciljem ublažavanja negativnih efekata uzrokovanih pandemijom COVID-19 na privredu Federacije BiH i stvaranju uslova za održivi rast privrede i zapošljavanje. U drugoj fazi, garancije Garancijskog fonda bit će usmjerene na pružanje podrške pokretanju novih poslovnih aktivnosti, rastu i razvoju postojećih, povećanju konkurentnosti, inovacijama i zapošljavanju, a sve u skladu sa uslovima finansiranja kreditno-garantnih programa.

Sparkasse Bank otvorila novi prostor filijale u Bihaću

Sve usluge na jednom mjestu, na adresi Bosanska bb

Sparkasse Bank je simboličnim presijecanjem vrpce otvorila vrata novog prostora svoje filijale u centru Bihaća. Od sada će klijenti banke sve usluge moći obavljati na jednom mjestu na adresi Bosanska bb, a moderniji i veći prostor zamijeniti će dosadašnje dvije poslovnice na adresama V Korpusa br. 1 i Hasana Kjačije Pruččaka (Ozimice) koje prestaju sa radom. Nova poslovnic Banke nalazi se u uskoj gradskoj jezgri grada Bihaća, te će svojom veličinom i brojnim uslugama omogućiti klijentima jednostavnije i brže poslovanje. **“Otvoravanje jedne velike, moderne poslovnice koja objedinjuje sve**

vrste procesa i usluga za naše klijente značiti će brže usluge i realizaciju zahtjeva na jednom mjestu. Unatoč vanrednim okolnostima u kojima trenutno nažalost živimo, nastojimo osigurati kontinuitet najviših standarda brzine i kvalitete usluge našim klijentima, a naš novi prostor u Bihaću će svakako tome doprinijeti”, izjavila je Elvira Prnjavorac, direktorica Sektora za razvoj poslovanja sa stanovništvom i malim preduzećima Sparkasse Bank. Iako banka zbog aktuelne situacije nije mogla obilježiti ovaj momenat sa svojim klijentima i partnerima, čast simboličkog otvorenja vrata filijale je banka prepustila svojoj dugogodišnjoj lojalnoj klijentici Mirzeti Isić, koja je presjekla vrpce sa predstavnicima Sparkasse Bank - direktorom filijale Bihać Emirom Toromanovićem i direktoricom Sektora za razvoj poslovanja sa stanovništvom i malim preduzećima Elvirom Prnjavorac. Prve klijente filijale je dočekao mali znak pažnje kao i osvježenje organskim sokovima domaćeg proizvođača Igman.

D.K.

Agencijske vijesti...

Nova banka uspješno dokapitalizovana sa 30 miliona KM

Nova banka a.d. Banja Luka uspješno je dokapitalizovana sa 30 miliona KM putem javne ponude akcija na berzi, izvještava Indikator.ba. Nova banka emitovala je 30.000.000 akcija nominalne vrijednosti 1,00 KM po akciji, ukupne nominalne vrijednosti emisije 30.000.000,00 KM. U prvom dijelu javne ponude u kojem je postojalo pravo preče kupnje četiri postojeća akcionara su upisala i uplatila ukupno 26.617.206 redovnih običnih akcija. Nakon isteka prava preče kupovine, ostatak emisije u iznosu od 3.382.794 akcija ponuđen je na Banjalučkoj berzi javnom ponudom i 24. decembra, prvog dana javne ponude, realizovana je cjelokupna ponuđena količina akcija. U slučaju preče kupovine cijena po akciji bila je 0,50 KM, a za ostatak emisije formirana je na osnovu ponude i

potražnje. - Cilj prikupljanja novčanih sredstava emisijom akcija je povećanje osnovnog kapitala i stope regulatornog kapitala u skladu sa strateškim planom banke, navela je Banka u obrazloženju dokapitalizacije.

Emitovane akcije Banka će uključiti u obračun (redovnog) osnovog kapitala, u skladu sa članom 22. Odluke o izračunavanju kapitala banaka.

Sindikalna potrošačka korpa u novembru koštala 1.918,53 KM

Sindikalna potrošačka korpa koju je Savez samostalnih sindikata Bosne i Hercegovine izračunao za novembar 2020. iznosi 1.918,53 KM i za 139,39 KM je skuplja od potrošačke korpe za prethodni mjesec. Prosječna plata isplaćena u Federaciji BiH za septembar 2020. iznosila je 961 KM (posljednji podatak objavljen od strane Federalnog zavoda za statistiku) i za 12 KM je viša od prosječne plate isplaćene u julu 2020. Pokrivenost Sindikalne potrošačke korpe prosječnom platom iznosi 50,09 posto.

Prilikom izrade Sindikalne potrošačke korpe u obzir je uzeta prosječna plata isplaćena u Federaciji BiH, te minimalni troškovi života četveročlane porodice koju čine dvije odrasle osobe i dva djeteta, od kojih je jedno u srednješkolskom, a drugo u uzrastu osnovca. Potrošačku korpu čini prehrana – 46,2 posto, stanovanje i komunalne usluge – 16,2 posto, higijena i održavanje zdravlja – osam posto, obrazovanje i kultura – 5,7 posto, odjeća i obuća – 10,4 posto, prijevoz – 7,2 posto i održavanje domaćinstva – 6,3 posto. U kategoriji prehrana korištene su cijene iz tri trgovačka centra za 86 artikala. Kada je riječ o higijeni i održavanju zdravlja ubrojani su troškovi za 12 stavki, a za stanovanje i komunalne usluge troškovi za šest stavki, saopćeno je iz SSSBiH.

Stanogradnja u BiH drži tempo u uslovima pandemije

Iako stanogradnja bilježi u Bosni i Hercegovini blagi pad u ovoj godini, još uvijek drži tempo, a ohrabruje da je broj odobrenja za gradnju stanova u porastu, pokazuju podaci Agencije za statistiku BiH. U periodu januar-oktobar 2020. godine predviđeno je za gradnju 18,8 posto više stanova nego u istom periodu prošle godine. U oktobru ove godine je izdato ukupno 356 odobrenja za građenje, od čega na objekte visokogradnje otpada 286, a na objekte niskogradnje 70 dozvola. Broj izdatih odobrenja za građenje u oktobru u odnosu na oktobar prošle godine manji je za 5,3 posto. Istovremeno broj predviđenih stanova za građenje je 608 (sa ukupnom površinom 40.574 metra kvadratna), što je za 1,2 posto manje nego u istom periodu lani. Najviše dozvola u oktobru izdato je za gradnju novih stanova 561, 44 dozvole odnose se na dogradnju/nadogradnju, a tri za prenamjenu nestambenog prostora u nove stanove. Iako s blagim padom, stanogradnja u Bosni i Hercegovini se i dalje dobro drži u uslovima pandemije. Za devet mjeseci 2020. godine izgrađeno je 1.688 stanova, što predstavlja pad za 0,7% u odnosu na isti period 2019. godine. Broj nezavršenih stanova na kraju trećeg kvartala 2020. godine bio je 4.370 i predstavlja pad za 4,3% u odnosu na isti period prošle godine

D.K.

Premijer i predsjednik Skupštine TK posjetili kompaniju Bosna Niless...

„Bosna Niless“ Lukavac – 20 godina uspješnog rada

Nakon više od dvije decenije od osnivanja, Bosna Niless respektabilna firma - orjentisana na domaće i strano tržište

„Domaći privrednici koji se bave proizvodnom djelatnošću i stvaranjem novih vrijednosti okosnica su razvoja Tuzlanskog kantona, ali i Bosne i Hercegovine u cjelini, to su, uslovno govoreći male kompanije koje rade gigantski posao i koje omogućavaju da rade veliki sistemi“, rekao je premijer Tuzlanskog kantona Denijal Tulumović tokom današnje posjete kompaniji Bosna Niless d.o.o. Lukavac.

„Ova kompanija osnovana je 1996.godine kao rezultat dugogodišnjeg skupljanja iskustva u Tvornici transportnih uređaja (TTU Tuzla), a kako bi popunila prazninu u oblasti proizvodnje, remonta i servisa različitih mašina i uređaja“, rekao je Zijad Burkić osnivač Kompanije. Nakon više od dvije decenije od osnivanja, Bosna Niless je danas respektabilna firma, orjentisana na podjednako na domaće bosanskohercegovačko tržište, ali i na tržišta u većem broju zemalja u regiji i Evropi. U svojoj oblasti Bosna Niless je danas jedna od vodećih firmi u Bosni i Hercegovini i po tehničkoj opremljenosti i po stručnosti uposlenog kadra, sa bogatim iskustvom i stalnim razvojem proizvodnog procesa i programa, rečeno je danas.

„Danas smo ovdje da našim privrednicima damo podršku, da čujemo kakve su to poteškoće s kojima se suočavaju, te da pokušamo pronaći rješenje za te poteškoće. Ono što je naša nadležnost odmah ćemo se uključiti u rješavanje, a ono što nije, to ćemo nastojati da budemo podrška u rješavanju. Nakon što smo se upoznali sa aktivnostima i potencijalima ove kompanije, ne možemo ne biti ponosni.

Imajući u vidu da smo rudarski kraj, da imamo konstantnu potrebu za reduktorima, remontima bagera i sl., ali i velike projekte čija će realizacija uskoro početi, poput izgradnje Bloka 7 TE Tuzla, onda vidimo i priliku za značajniji angažman i dalji razvoj naših privrednih subjekata. Ono što ohrabruje da vidimo da oni raspoložu znanjem, iskustvom, ali i opremom, da se uhvate u koštac i sa najzahtjevnijim projektima“, rekao je nakon današnje posjete premijer Tulumović.

„Imajući u vidu dosadašnje aktivnosti ove kompanije, njen značaj za velike proizvodne sisteme, te činjenicu da trenutno zapošljava nešto više od 20 osoba, sa perspektivom daljeg širenja, onda ne treba posebno podcrtavati koliko je nama u interesu da ova kompanija, ne samo živi, nego i da se dodatno razvija. U skladu sa njihovim poslovnim opredjeljenjem mi ćemo se, kao lokalna zajednica, a ne sumnjam i Kanton, potruditi da im budemo poticaj“, kazao je načelnik Općine Lukava Edin Delić.

Direktor Kompanije Vedran Burgić se prije svega zahvalio članovima današnje delegacije na današnjoj posjeti i iskazanim riječima podrške.

„Podrška koju smo danas dobili svakako su ohrabrenje za realizaciju naših poslovnih planova i proširenje proizvodnih kapaciteta“, rekao je direktor Burgić. Posjeti je, osim premijera i načelnika Delića, prisustvovao i predsjednik Skupštine TK Žarko Vujović.

D.K.

Iz turizma...

Posljedice pandemije najizraženije u turizmu i uslužnim djelatnostima

Centar za politike i upravljanje (CPU) izradio je publikaciju “Uloga i položaj mikro biznisa u BiH u svjetlu pandemije Covid-19” koja obuhvata značaj mikro preduzeća i samozaposlenika za ekonomiju Bosne i Hercegovine i njihov kapacitet da se nose s kratkoročnim i srednjoročnim ekonomskim posljedicama pandemije Covid – 19. Posljedice pandemije su najviše osjetila preduzeća u sektoru turizma i uslužnih djelatnosti, gdje su upravo mikro preduzeća i samozaposlenici dominantni akteri. Imajući u vidu udio mikro preduzeća u ukupnoj ekonomskoj aktivnosti, gubitak radnih mjesta i poslova u ovom sektoru neminovno će se odraziti na širu socio-ekonomsku situaciju u Bosni i Hercegovini. U svjetlu aktuelnih izazova nastalih uslijed ekonomske krize izazvane pandemijom Covid-19, a u cilju dugoročnog osnaživanja pozicije i statusa mikro preduzeća i samozaposlenika u ekonomiji Bosne i Hercegovine, ovo istraživanje razmatra nekoliko ključnih aspekata problema s kojima se suočavaju poduzetnici i djelatnici ovog ekonomskog sektora. U skladu s nalazima istraživanja, navedene su i detaljno obrazložene konkretne preporuke u vezi s pravnim statusom mikro preduzeća, obrta i freelancera i sa načinima jačanja udruženja subjekata u sektoru mikro biznisa, sapčeno je iz CPU.

Turoperatori, vodiči i banje dobili sredstva Vlade FBiH

Odlukom o dodjeli sredstava, Vlada Federacije BiH je subjektima u turističko-ugostiteljskom sektoru dodijelila pomoć od od 30.000.000 KM za 340 ukupno privrednih subjekata. Od tog iznosa je za 192 hotela i druge smještajne kapacitete namijenjeno 19.503.038 KM, a za 98 putničkih agencija 6.601.352 KM. Ministarstvo je izdvojilo 21 turoperatora i dodijelio iznose od ukupno 2.583.815 KM, a za šest firmi koje pružaju usluge turističkih vodiča 22.340 KM. Iznos od 205.181 KM namijenjen je za 18 korisnika finansijske pomoći koji su registrovani nakon 30.6.2019. godine, dok je na šest banja i lječilišta raspoređeno ukupno 1.084.274 KM. Federalno ministarstvo okoliša i turizma je sa svim korisnicima potpisalo ugovore i kontinuirano će nadzirati utrošak sredstava.

Turističke zajednice kantona analizirale stanje naredne turističke sezone

U prostorijama Privredne/Gospodarske komore FBiH u Sarajevu održan je prvi zajednički sastanak Turističkih zajednica Kantona Federacije Bosne i Hercegovine. Privredna/ Gospodarska komora FBiH, odnosno Udruženje turizma pri PGKFBiH, je u suradnji sa svojim već dugogodišnjem partnerom USAID-om i u sklopu Projekta razvoja održivog turizma u Bosni i Hercegovini, organizirala i okupila kantonalne Turističke zajednice Federacije BiH. Turističke zajednice kantona FBiH imale su prilike upoznati prisutne sa problemima sa kojima se susreću u svojim kantonima, ali i sa potencijalima i mogućnostima kojima one raspolažu. Na sastanku se razgovaralo i razmatralo trenutno stanje u turizmu, analizirale su se neizvjesnosti naredne turističke sezone, utjecaj pandemije COVID-19 virusa na poslovanje privrednih subjekata u sektoru turizma, kao i mogućnosti i modeli ubrzanja procesa oporavka turizma u Bosni i Hercegovini. Cilj sastanka je između ostalog i adekvatna priprema za nadolazeće izazove, a prvenstveno podrška radu naših organizacija u procesu bržeg oporavka turizma. Prisutnima su na raspolaganju bili vanjski stručnjaci iz oblasti marketinga, razvoja strategija u turizmu, sa naglaskom na promjene na tržištu i promjene ponašanja putnika

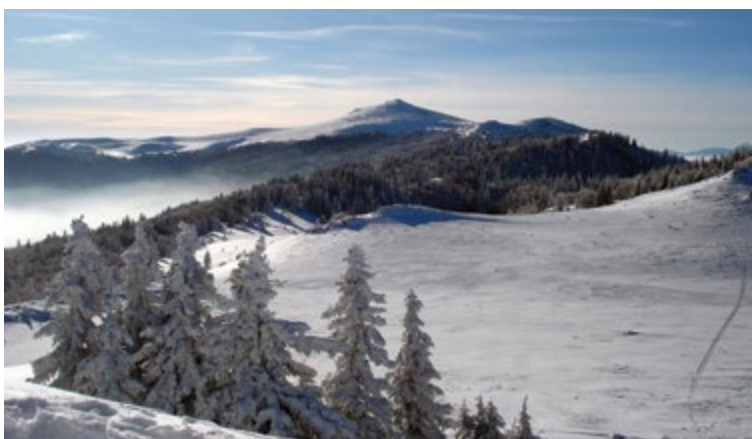

u turizmu gđin Damien Cook, i stručnjak za promociju na društvenim mrežama u svrhu promocije turizma i turističkih proizvoda Jack Delf.

Oba svjetski priznata stručnjaka koji imaju značajno iskustvo u oblasti turizma su prisutnima prenijeli svoja iskustva i modele pristupa strategijama u turizmu, posebno u vremenima kriza. Šef projekta Ibrahim Osta najavio je ovaj projekt koji će trajati 5 godina, i koji će kroz partnerstva sa Privrednom/Gospodarskom komorom FBiH i našim organizacijama, i taktičkim planom koji se tek treba uraditi, osigurati daljnji ekonomski razvoj kroz turizam u Bosni i Hercegovini.

EU pomaže sektoru turizma u BiH

Evropska unija (EU) pomaže jačanje sektora turizma u BiH koji je pogođen epidemijom virusa korona, budući da je ovaj sektor u prethodne dvije decenije, prije krize uzrokovane kovidom 19, ostvarivao brzi rast i učestvovao sa oko **10 odsto u ukupnom BDP-u i zapošljavanju**, saopšteno je iz Delegacije EU u BiH. U saopštenju se navodi da ovaj sektor nije ostvario puni potencijal jer je potrošnja ostala na niskom nivou u odnosu na region zbog ograničene ponude i nepostojanja upravljanja destinacijama, nezadovoljavajuće transportne i turističke infrastrukture, lošeg poslovnog okruženja i neadekvatno iskorištenih prirodnih i kulturnih resursa za razvoj turističkih aktivnosti na otvorenom i kulturnog turizma.

“Nažalost, izolacija do koje je dovela pandemija kovida 19 ostavila je snažne posljedice na sektor turizma, ne samo u BiH, nego i u cijeloj EU”, dodaje se u saopštenju. **U ovom sektoru, konstatuje se u saopštenju, zabilježen je nagli pad od oko 80 odsto i povratak na nivo prije krize još nije postignut. “Kako se puni oporavak sektora ne očekuje prije 2022. godine,** ova kriza može predstavljati i priliku za BiH da riješi neka dugo prisutna strukturalna pitanja i otvori veće i rastuće mogućnosti za promociju zemlje u njenom punom potencijalu, što će doprinijeti njenom boljem pozicioniranju na međunarodnom tržištu i porastu prihoda, zaposlenosti i ulaganja”, navedeno je u saopštenju. Iz EU ističu da BiH treba jedan više holistički i strateški pristup razvoju i promociji turizma kao jedinstvena turistička destinacija, korištenjem modernih marketinških praksi, poboljšanog upravljanja destinacijama i kvalifikovanih ljudskih resursa. “BiH treba raditi na strukturalnim reformama radi uspostavljanja okruženja koje omogućava održivi razvoj turizma i da promovise ulaganja u turističku infrastrukturu”, dodaje se u saopštenju. Podrškom novim inicijativama i projektima, EU je dosta učinila na ublažavanju negativnog uticaja na turizam, jačanju i pravilnom strateškom usmjeravanju sektora turizma. “Najbolji primjer je jedan od prominentnih programa EU, ‘EUforbiznis’. Ovaj program podržava partnerstva u turizmu kroz grant komponentu vrijednu više od 1,5 miliona evra”, navedeno je u saopštenju. Program se fokusira na razvoj turističkih proizvoda, pristup međunarodnim tržištima i primjenu najnovijih IKT u turizmu. Zahvaljujući novim mogućnostima koje turizam nudi na lokalnom nivou, napominje se u saopštenju, doći će do otvaranja novih radnih mjesta. “Prioriteti ‘EUforbiznis’ programa su kulturni turizam (Unesko nasljeđe) i turizam na otvorenom (Zelena staza ‘Via Dinarika’). Osim toga, podrška specijalne mjere za društveno-ekonomski oporavak BiH od posljedica kovida 19 na mala i srednja preduzeća 2020, koja je trenutno u fazi izrade, uključice veću podršku sektoru turizma u vidu nepovratnih sredstava (grantova)”, navode iz EU. Uz to, četiri opštine u sastavu gradova Sarajevo i Istočno Sarajevo inicirale su izradu studije izvodljivosti izgradnje biciklističke staze Sarajevo-Pale, uz podršku projekta “EUforbiznis”. “Očekivane manje investicije u turističku infrastrukturu trebalo bi da obogate ponudu turističkih aktivnosti na otvorenom u ova dva grada i u lokalnim zajednicama”, navodi se u saopštenju.

D.K.

Međunarodni aerodrom Tuzla – Wizz Air...

Wizz Air ukida većinu linija iz Tuzle i Sarajeva

Okreću se zapadnoj Evropi

Aviokompanija Wizz Air je u procesu suspendovanja do 50 linija na prostorima bivše Jugoslavije, a svaki grad koji ova kompanija opslužuje bit će pogođen. Najveći broj otkazivanja čeka Skoplje, a glavni grad Sjeverne Makedonije prate Tuzla, Ohrid, Podgorica, Beograd, Niš, Priština, Ljubljana, Split i Sarajevo. Tokom novembra, prijevoznik više nije opsluživao Podgoricu, s obzirom na to da je svih šest ruta iz crnogorske prijestolnice bilo suspendirano. Ipak, neki letovi su vraćeni u decembru. Wizz Air je ponovo odložio početak novih letova od Milana do Prištine, a nastavio sredinom decembra. Također, obustavili su i liniju između Dortmunda i Splita, koja je uspostavljena ovog ljeta, a za koju je bilo planirano da funkcioniše i tokom zimske sezone. Nekoliko ruta koje su bile aktivne u novembru, kao što su Memingen-Podgorica, Beč-Ohrid i Stokholm Skavsta – Skoplje, bile su suspendirane za u decembru i neće ih biti tokom zimske sezone. Većina letova neće biti obnovljena do ljetne sezone naredne godine koja počinje krajem marta. Wizz Air je u procesu obnavljanja nekih ruta koje su privremeno otkazane preko ljeta, uključujući Skoplje-Turku i Beograd-Larnaka, dok će letovi na relacijama Skoplje-Nirnberg, Skoplje-Kopenhagen i Beograd – Baden Baden biti ponovo uspostavljeni krajem mjeseca. Uprkos

smanjivanju saobraćaja na prostoru bivše Jugoslavije, Wizz Air se širi u zapadnoj Evropi, a najskorije je najavio pokretanje domaćih linija u Norveškoj. Kompanija se suočila sa padom broja putnika od 60 posto u septembru, mjesecu za koji su se nadali da će označiti početak oporavka. Kako kažu zvaničnici aviokompanije, njen kapacitet je ostao za 40 posto niži u odnosu na isti mjesec prošle godine. Ovog oktobra avioni ove aviokompanije lete sa samo 50 posto kapaciteta. Ne predviđa se rad većim kapacitetom tokom zime ako se zadrži trenutna situacija sa pandemijom. Međutim, postojeće operacije su znatno veće od aktivnosti većine drugih evropskih aviokompanija, prenosi Depo.ba.

Evo kada se očekuje obnavljanje letova iz Tuzle i Sarajeva:

- Tuzla – Salzburg: 28. mart 2021.
- Tuzla – Beč: 30. mart 2021.
- Tuzla – Billund: 30. mart 2021.
- Tuzla – Keln: 28. mart 2021.
- Tuzla – Friedrichshafen: 29. mart 2021.
- Tuzla – Baden Baden: 30. mart 2021.
- Tuzla – Vaxjo: 29. mart 2021.

Sastanak sa predstavnicima Wizzair-a

Delegacija Vlade Tuzlanskog kantona u razgovoru sa vođom operacija Wizzair-ove baze na Međunarodnom aerodromu Tuzla

Obaveza posjedovanja negativnog PCR testa prilikom ulaska u Bosnu i Hercegovinu bila je tema sastanka delegacije Vlade Tuzlanskog kantona sa vođom operacija Wizzair-ove baze na Međunarodnom aerodromu Tuzla Jozefom Takačem (Jozsef Takacs). Kako je istaknuto, Mađarska je nedavno ukinula obavezu posjedovanja PCR testova za djelatnike kompanija koje imaju svoje poslovnice u drugim državama. „Imajući u vidu svakodnevna putovanja pilota kompanije Wizzair na relaciji Budimpešta – Tuzla, tako česta testiranja, osim mogućih zdravstvenih posljedica koja mogu utjecati i na samu obnovu pilotskih licenci, pilotima stvaraju i druge poteškoće (termini zakazivanja testiranja, čekanje na rezultate i sl)“, kazao je Takač. Premijer Tuzlanskog kantona Denijal Tulumović, ministrica zdravstva Dajana Čolić i ministar trgovine, turizma i saobraćaja Edin Buševac su izrazili razumijevanje i u želji da pomognu i olakšaju poslovanje jedine baze stranog avio - operatera u Bosni i Hercegovini obećali podršku Vlade Tuzlanskog kantona. „Imajući u vidu da je Wizzair-ova baza na našem aerodromu jedina takva u Bosni i Hercegovini susrećemo se sa situacijom koja se ne dešava u drugim područjima naše države. S tim u vezi, ali i imajući u vidu značaj kojeg Baza ima za

cijeli region, Vlada će nastojati da urgira prema federalnom i državnom nivou vlasti i nadležnim institucijama kako bi se iznašlo što kvalitetnije rješenje za prevazilaženje ove situacije“, kazao je premijer Tulumović. Kako bi olakšali nadležnim institucijama rješavanje po ovom pitanju Vlada će dostaviti i primjer kako je ovu problematiku riješila Mađarska, kako bi se po tom principu pokušalo iznaći i rješenje u Bosni i Hercegovini. Tokom sastanka istaknuta je posvećenost Wizzair-a daljem radu i djelovanju baze na Međunarodnom aerodromu Tuzla.

Nastavak i unaprjeđenje saradnje sa Wizzair-om

Dugogodišnja uspješna saradnja

Obostrani interes za nastavak postojeće i proširivanje saradnje Međunarodnog aerodroma u Tuzli i avio kompanije Wizzair bile su teme sastanka premijera Tuzlanskog kantona Denijala Tulumovića, ministra trgovine, turizma i saobraćaja Edina Buševca i generalnog i v.d. izvršnog direktora za saobraćaj i tehniku Eseda Mujačića i Mensuda Brčaninovića sa vođom operacija Wizzair-ove baze na Međunarodnom aerodromu Tuzla Jozefom Takačem (Jozsef Takacs). Posebno ohrabruje činjenica da Wizzair, i u momentima kada je su avioprijevoznici najviše pogođeni pandemijom koronavirusa, razmišlja i pokazuje interes za unaprjeđenje saradnje sa Međunarodnim aerodromom Tuzla. Rezultat je to prije svega dugogodišnje uspješne saradnje, razvijenog povjerenja, ali i razmišljanja o perspektivama razvoja u budućnosti.

Uz zahvalnost za dosadašnju saradnju i riječi ohrabrenja da se krene i sa novim projektima premijer Tulumović i ministar Buševac su predstavnike kompanije Wizzair upoznali da je Vlada, na tragu prethodnog sastanka, a u cilju stvaranja olakšica za dolazak i ulazak pilota i kabinskog osoblja Wizzaira iz Mađarske u Bosnu i Hercegovinu, poslala dopise i tražila od nadležnih federalnih ministarstava i Vijeća ministara da uzmu u razmatranje i sagledaju mogućnosti uvođenja određenih olakšica u smislu posjedovanja PCR testova na korona virus.

„Imajući u vidu svakodnevna putovanja pilota kompanije Wizzair na relaciji Budimpešta – Tuzla, tako česta testiranja, osim mogućih zdravstvenih posljedica koja mogu utjecati i na samu obnovu pilotskih licenci, pilotima stvaraju i druge poteškoće (termini zakazivanja testiranja, čekanje na rezultate i sl. s tim u vezi tražili smo od nadležnih institucija da se sagledaju mogućnosti i iznađe što kvalitetnije rješenje koje će pogodovati pilotima i kabinskom osoblju, a i neće ugroziti zdravstvenu situaciju u BiH“, kazali su dana premijer Tulumović i ministar Buševac.

D.K.

Iz Vlade Tuzlanskog kantona...

Brojne aktivnosti Ministarstva prostornog uređenja i zaštite okolice u 2020.

Ministarstvo u saradnji sa UNDP-om

Na konferenciji za medije ministar prostornog uređenja i zaštite okolice Elvir Rožnjaković je najavio realizaciju novog projekta, kojeg će Ministarstvo realizirati u saradnji sa UNDP-om, a radi se o sufinansiranju ugradnje toplotne fasade, zamjene prozora i vrata, zamjene sistema grijanja obnovljivim izvorima energije i drugo. Također ministar je ukratko rezimirao godinu na isteku akcentirajući neke od realiziranih programa.

„Uložili smo više od 2 miliona KM za energijsku efikasnost javnih objekata, čime smo najvećim dijelom u školama našeg kantona zamijenili stolariju, ugradili termoizolacionu fasadu i zamijenili kotlove na uglj kotlovima na pelet. Efekat ovoga je da će učenici i nastavnici imati bolje i uslovnije prostorije za rad i boravak. Također, Osigurali smo dodatnih 1 milion KM za smanjenje zagađenosti zraka, što je nastavak projekta smanjenja zagađenosti zraka u Tuzlanskom kantonu sa novih 1 milion KM. Ovim sredstvima ćemo subvencionirati mala i srednja preduzeća sa 600 hiljada KM i fizička lica sa 400 hiljada KM za mjere smanjenja zagađenosti zraka. Pored ovoga subvencionirali smo nabavku kotlova na pelet fizičkim lica, čime smo sa 500 hiljada KM u 320 domaćinstava ugasili

individualna ložišta na uglj“, kazao je ministar Rožnjaković.

Također je istaknuto da su građani Tuzlanskog kantona oslobođeni plaćanja komunalne naknade. Izmjenama i dopunama Zakona o komunalnim djelatnostima ukinuta je obaveza plaćanja komunalne naknade za građane Tuzlanskog kantona, čime će građani našeg kantona godišnje uštedjeti po oko 100 KM po domaćinstvu. Također, pokrenut je projekat prikupljanja PET ambalaže u školama TK. Za sve osnovne i srednje škole u pet općina/gradova kantona (124 škole u Tuzli, Kalesiji, Srebreniku, Lukavcu i Živinicama) osigurane su korpe za odlaganje PET ambalaže, a u narednom periodu plan je proširiti ovu aktivnost i na sve ostale općine/gradove. Cilj projekta je da učenici od malih nogu nauče da pravilno odlažu otpad, u konkretnom slučaju plastične boce, a za to prikupljanje najbolje škole će biti adekvatno nagrađene. Sredstva od otkupljene PET ambalaže će biti na raspolaganju školama za njihove potrebe. Sistemskim rješenjem, Izmjenama i dopunama zakona o komunalnim djelatnostima indirektno je zabranjeno korištenje uglja u poslovnim objektima i stambenim objektima korisne površine preko 200 kvadrata, odnosno propisana je obaveza takvih objekata za priključenje na sistem daljinskog grijanja gdje postoje tehnički uslovi za to ili se za zagrijavanje mora koristiti električna energija, prirodni plin ili obnovljivi izvori energije.

„U proteklom periodu nismo se samo oslanjali na naša sredstva, nego smo tražili i druge izvore finansiranja. Tako smo u saradnji sa međunarodnim organizacijama osigurali preko 700 hiljada KM grant/donatorskih sredstava za naše projekte i to: 400 hiljada KM (UNDP) za smanjenje zagađenosti zraka, 200 hiljada KM (UNDP) za energijsku efikasnost, 50 hiljada KM za izradu Programa energetske efikasnosti javnih objekata (UNDP), 50 hiljada KM (Caritas) za energijsku efikasnost“, kazao je Rožnjaković.

Tokom 2020., u saradnji sa Centrom za razvoj i podršku Tuzla je nastavljen projekat „pametnih škola“ kojim će u novih 18 škola u Tuzlanskom kantonu biti provedene mjere energetske efikasnosti i uloženo oko 1,4 miliona KM na zamjenu stolarije, ugradnju termoizolacione fasade i zamjene kotlova na uglj kotlovima na pelet. Ministarstvo je učestvovalo sa 280 hiljada KM u ovom projektu. Za sanaciju onečišćenog tla u industrijskoj zoni u Lukavcu Ministarstvo je osiguralo 480.000,00 KM donatorskih sredstava. Ovim sredstvima sanirat će se tlo na mjestu pogona fenola unutar industrijske zone GIKIL-a. Na kraju, posebne aktivnosti u ministarstvu su vođene s ciljem označavanja ulica u našem kantonu. Pri kraju je postupak izrade adresnog registra za sve općine/gradove našeg kantona nakon kojega više neće biti ulica i trgova bez naziva kao i ulica sa oznakom „bb“ umjesto broja, a korist od ovoga će biti brojne, kako za hitne pomoći, brze pošte, inspekcije, policiju, tako i za javne komunalne usluge i servise. Također, Ministarstvo je podržavalo brojne projekte općina i gradova našeg kantona za projekte energetske efikasnosti, uređenja zelenih površina, čišćenje korita i rijeka, sanaciju divljih deponija, zatim javna komunalna preduzeća za nabavku kanti za smeće i vozila za prevoz otpada, privatna preduzeća za projekte iz oblasti zaštite okolice, nevladine organizacije za konkretne projekte i podizanje svijesti građana o potrebi očuvanja naše prirode, fizička lica i sve ostalo što je za cilj imalo zaštitu okolice i poboljšanje kvaliteta života naših građana. Za ove namjene plasirano je 560.000,00 KM. Za realizaciju zaštite okolice u 20 privrednih društava u privatnom vlasništvu, ove godine su izdvojene 423 hiljade KM, a 280 hiljada je dato za 12 javnih preduzeća. 90 hiljada KM je plasirano za projekte nevladinih organizacija i udruženja, rečeno je na konferenciji za medije.

Kantonalni „zeleni plan“...

Milion KM za dekarbonizaciju industrijskog i stambenog sektora

Plasman 1 miliona KM za mala i srednja preduzeća i obrte te fizičke osobe u sklopu projekta Kantonalni „zeleni plan“ - Dekarbonizacija industrijskog i stambenog sektora, bio je povod za susret ministra prostornog uređenja i zaštite okolice TK Elvira Rožnjakovića sa menadžerom programa za ublažavanje klimatskih promjena Razvojnog programa Ujedinjenih naroda (UNDP) Sinišom Rodićem i projekt menadžerom Sinišom Ubiparipovićem.

„Zahvaljujući saradnji Ministarstva prostornog uređenja

i zaštite okolice TK i UNDP osigurali smo novih miliona KM za Tuzlanski kanton. Radi se o Programu Kantonalni „zeleni plan“ - Dekarbonizacija industrijskog i stambenog sektora, kojim ćemo za 100 domaćinstava i 15 MSP i obrta sufinansirati mjere dekarbonizacije i energijske efikasnosti“, kazao je ministar Rožnjaković i dodao da mjere podrazumijevaju ugradnju toplotne fasade, zamjenu prozora i vrata, zamjenu sistema grijanja obnovljivim izvorima energije i drugo. Bitna razlika u odnosu na dosadašnje programe jeste da će ovim programom biti obuhvaćeni i obrti, odnosno obrtnici, što do sada nije bio slučaj. Javni poziv za realizaciju ovih sredstava trebao je biti objavljen do kraja godine, ali će zbog određenih procedura UNDP-a, taj termin biti prolongiran za početak naredne godine.

„Radi se o prvom projektu ovog tipa kojeg realiziramo u Bosni i Hercegovini, a koji bi trebao da bude model po kojem će se slični projekti realizirati i u drugim sredinama. Zbog kvalitetnije pripreme, potrebno nam je neko kraće vrijeme. Imajući u vidu da trenutno izlazimo iz ove građevinske sezone, smatramo da ćemo sve pripreme okončati do kraja zime, tako da javni poziv objavimo prije početka naredne građevinske sezone“, kazao je Rodić.

Subvencije mikro, malim i srednjim preduzećima...

U TK ubrzana procedura pružanja podrške privrednim subjektima

U skladu sa donesenom izmjenom Programa o uređivanju uslova, kriterija i postupaka za raspodjelu sredstava Budžeta Tuzlanskog kantona za 2020. godinu sa pozicije Podrška razvoju Kantona, odnosno povećanjem planiranih sredstava za ove namjene za dodatni milion KM, Vlada je dala saglasnost Ministarstvu privrede da dodatna sredstva koristi za subvencije mikro, malim i srednjim preduzećima u okviru ranije započete procedure po objavljenom Javnom pozivu za dodjelu grant sredstava sa pozicije „Podrška razvoju Kantona“ za 2020. godinu.

Ovim se skraćuje, odnosno ubrzava procedura pružanja podrške privrednim subjektima. Inače, na Javni poziv je aplicirao veliki broj korisnika mikro, malih i srednjih preduzeća i bio je evidentan nedostatak sredstava za broj korisnika koji su aplicirali. Ovom odlukom omogućava se odobravanje sredstava za većinu ili čak sve korisnike koji su aplicirali, a pri

tome naravno ispunjavaju uslove Javnog poziva.

Odluka je još jedan od načina kako Vlada i Ministarstvo privrede nastoje ublažiti posljedica uzrokovanih pandemijom koja se reflektovala na privredne subjekte uključujući one kojima je bio zabranjen rad, a i privredne subjekte koji su imali pad prometa u periodu stanja nesreće. Osim toga finansijska pomoć privrednim subjektima će na ovaj način bila brža i efikasnija budući da bi procedura objave javnog poziva i ponovno prikupljanje dokumentacije iziskivalo i dodatno vrijeme, ali i finansijska sredstva neophodna za prikupljanje dokumentacije.

Podsjećamo sa ovim povećanjem za podršku malim i srednjim preduzećima u 2020. godini planirano je ukupno 5.170.000,00 KM. Od ovog iznosa za subvencije privatnim preduzećima i poduzetnicima je umjesto ranije planiranih 4 miliona, sada planirano 5 miliona KM, a od ovog iznosa, za subvencije mikro, malim i srednjim preduzećima za nabavku opreme i alata i repromaterijala ranije planirana sredstva u iznosu od 1.240.000,00 KM u 2020. godini, povećana su na 2.240.000,00 KM.

Odjeljenje za informisanje
Vlade Tuzlanskog kantona

Položen kamen temeljac...

Boxmark Leather u Lukavcu gradi novu proizvodnu halu

Prva proizvodna hala od 7.500 metara kvadratnih trebala biti završena do kraja aprila 2021. godine

Položen je kamen-temeljac za novu proizvodnu halu Boxmark Leather d.o.o. u Lukavcu. Boxmark Leather je izgradnju objekata podijelio na dva nivoa s ciljem da se prva proizvodna hala od 7.500 metara kvadratnih završi do kraja aprila 2021. godine.

Drugi nivo izgradnje, koji je u fazi izrade projektne dokumentacije trebalo bi da se završi do kraja 2021. godine i obuhvati 15.000 metara kvadratnih. Nakon okončanja izgradnje, Boxmark Leather će imati na raspolaganju 27.000 metara kvadratnih za proizvodnju, uključujući postojeći objekat. Iz Boxmark lethera su zahvalili lokalnim i kantonalnim vlastima koji su prepoznali njihov projekat i pružili im značajnu podršku. Boxmark Leather d.o.o. Lukavac u vlasništvu je austrijske kompanije Boxmark Holding iz Feldbacha te dio je Grupacija Boxmark koja je specijalizirana za proizvodnju kože i kožnih proizvoda.

Proizvode za potrebe renomiranih proizvođača u automobilske industriji kao što su Mercedes, Audi, BMW, VW, Škoda i ostali. Grupacija zapošljava oko 5.000 radnika u Austriji, Sloveniji, Hrvatskoj, Argentini, Kini i Meksiku. Boxmark Leather d.o.o. Lukavac upošljava više od 800 radnika sa tendencijom upošljavanja najmanje 1500 radnika do kraja 2021. godine.

Ubrzanje digitalne transformacije...

BiH potpisala memorandum o mapi puta za 5G digitalnu transformaciju

5G digitalnu transformaciju šest ekonomija zapadnog Balkana

Ministar komunikacija i prometa Bosne i Hercegovine Vojin Mitrović je na ministarskom panelu o Digitalnoj agendi za zapadni Balkan koji je održan u Tirani povodom održavanja Digitalnog samita potpisao Memorandum o razumijevanju o mapi puta za 5G digitalnu transformaciju šest ekonomija zapadnog Balkana. Dokument predstavlja izraz namjere ekonomija zapadnog Balkana da omoguće zakonodavni i regulatorni okvir koji će pojednostaviti administrativne postupke, promovirati investicije i omogućiti primjenu najsavremenijih tehnologija, a sve s ciljem ubrzanja digitalne transformacije. **“Bosna i Hercegovina podržava regionalni ekonomski razvoj i saradnju svih šest ekonomija Zapadnog Balkana. Također bih istaknuo da Ministarstvo komunikacija i prometa Bosne i Hercegovine intenzivno i užurbano radi na postavljanju što**

boljih temelja u smislu kvalitetnog zakonodavstva, u skladu s najboljim praksama iz EU, kako bi se procesi digitalne transformacije što kvalitetnije sprovodili i kako bi se pratio tehnološki napredak i razvoj”, rekao je ministar Mitrović te dodao da okupljanje u okviru Digitalnog samita 2020, te davanje podrške planiranim memorandumima, otvara vrata ka boljoj regionalnoj saradnji i unapređenju procesa u okviru oblasti digitalne integracije tj. transformacije. Premijer Albanije Edi Rama kazao je da “nas ništa ne sprečava da ovaj kutak Evrope pretvorimo u središte digitalnih usluga i elektroničke infrastrukture, zasnovane na memorandumu o razumijevanju za 5G mrežu”. **“Brže kretanje i u bliskoj budućnosti primjena čiste i sigurne 5G tehnologije, priprema međuregionalnih sporazuma kao odraz objedinjavanja licenci bit će vrlo velik korak”**, kazao je Rama. Ministar Mitrović također je potpisao i memorandum o razumijevanju o regionalnoj interoperabilnosti i uslugama povjerenja u regionu zapadnog Balkana.

Indikator.ba

Novosti od 1. januara...

Od 1. januara u FBiH novi pravilnici o fiskalizaciji

Poduzetnici ogorčeni

Od 1. siječnja 2021. godine primjenjivat će se novi pravilnici o fiskalizaciji. Svi koji su fiskalizirani morat će nabaviti nove aparate. Iako nisu precizirani rokovi za to, poduzetnici su ogorčeni time jer to smatraju još jednim udarom na njih. Ističu kako su i prve fiskalne kase platili skupo, a svake godine ih po zakonu moraju i servisirati u iznosu oko 80 KM.

“Zaista u ovako teškom vremenu kad nemamo ni prometa zbog stanja kakvo jeste, zbog ovog nesretnog virusa, sad još taj dodatni veliki trošak, zaista ne bi trebalo. Nije mi jasno zašto nove kase”, kaže za BHRT Ranka Mutevečić, suvlasnica knjižare “Mutevečić”, Mostar

Umjesto rasterećenja gospodarstva i olakšavanja poslovanja, s obaveznom izmjenom fiskalnih kasa stvaraju se dodatna opterećenja gospodarstvenicima, upozoravaju iz poduzetničkih udruženja.

“Zamislite, recimo, veliki trgovački lanci imaju po tisuću prodajnih mjesta, to je tisuću fiskalnih kasa, toliko ih treba kupiti i ni malom obrtniku to nije malo jer te kase su od 600 do 1200 maraka”, ističe Tomislav Majić, predsjednik Udruge za poduzetništvo “Link”, Mostar

U Ministarstvu financija Federacije BiH navode kako je riječ o unapređenju sistema fiskalizacije jer je postojeći tehnološki zastario, s ciljem suzbijanja sive ekonomije i stvaranja boljih uvjeta poslovanja.

“Uzimajući u obzir ubrzani razvoj informacijskih tehnologija, Federalno ministarstvo financija je objavilo tehničke i funkcionalne karakteristike koje će morati zadovoljiti fiskalni uređaji koji će se proizvoditi u buduće vrijeme i za koje će Federalno ministarstvo financija izdavati Uvjerenja o ispunjenosti tehničkih i funkcionalnih karakteristika sukladno Zakonu o fiskalnim sustavima”. Majić napominje da stručnjaci u vlasti uvijek kažu da je to unaprjeđenje, međutim u praksi se vidi da je to unazađivanje poslovnog okruženja i da mi sve više postajemo loša zemlja za poslovanje, što se vidi po masovnom zatvaranju malih radnji, a vidimo da i velike firme napuštaju BiH. Ističe kako gospodarstvenici u Hrvatskoj nisu morali kupovati nove uređaje, nego su im nadograđeni stari, te zato smatra da se na ovaj način zapravo pogoduje određenim interesnim skupinama. Nove fiskalne kase morat će nabaviti svi, izuzev organizatora igara na sreću, koji su putem posebnog sustava povezani s Poreznom upravom.

Od 1. januara poskupljuju cigarete, poznate su nove cijene

Proizvođači i distributeri duhana i duhanskih preradevina imali su rok do 15. decembra dostaviti Upravi za indirektno oporezivanje BiH nove maloprodajne cijene cigareta i duhana. Do sada su cijene dostavila četiri proizvođača. Cigarete su većinom poskupjele u prosjeku između 0,10 i 0,20 KM, dok su cigarete proizvođača JTI Posilka SP z.o.o. poskupjele za 1 KM. Nove cijene stupaju na snagu od 1. januara 2021. godine. Narednih danima očekuje se da će biti poznate cijene duhana i cigareta ostalih proizvođača i distributera. Prema Odluci koju je usvojio Upravni odbor UIO i u 2021. godini se po paklici cigareta plaćaju dvije akcize. Od 1. januara 2021. godine, na cigarete se plaća akciza, i to proporcionalna, po stopi od 42% maloprodajne cijene cigareta i posebna u iznosu od 82,50 KM za 1.000 komada, odnosno 1,65 KM za pakiranje cigareta od 20 komada. Akciza na duhan za pušenje u 2021. godini iznosi 130 KM po kilogramu.

D.K.

Konferencija u Osijeku...

“Sajmovi kao učinkoviti poslovni alati”, 2.6.2021.

Konferencija na službeni Međunarodni dan sajmovanja – U organizaciji časopisa i portala Suvremena trgovina i Osječkog sajma

“Konferencija o sajmovima pod nazivom „Sajmovi - učinkoviti poslovni alat“ nije održana u Osijeku u predviđenom terminu. U dogovoru sa svim organizatorima odlučili smo termin pomaknuti na 2. lipnja 2021. godine, službeni Međunarodni dan sajmovanja.

Razlozi pomicanja termina održavanja su višeslojni: realna trajna opasnost od pojačanoga naleta korona virusa, naglašena nesigurnost poslovnih aktivnosti mnogih subjekata, nemogućnost druženja sudionika kako je i uobičajeno na sajmovima, a naša odgovornost nam ne dopušta da konferenciju napravimo „polovično“ i uz zdravstvene rizike.

Očigledno, cijelo poslovno okruženje u ovom trenutku ne pogoduje konferenciji takvog tipa, pa smo odlučili da se ona odgodi.

Hvala Vama koji ste bili spremni i u ovim okolnostima sudjelovati. Nadamo se da ćete tu spremnost iskazati i u drugoj prigodi.

Zahvaljujemo Vam na razumijevanju i potpori ovoj odluci, kojom smo se svi usuglasili da je prioritet očuvanje zdravlja svih sudionika.

Pozivamo Vas i očekujemo na konferenciji 2021. godine, navedeno je u saopćenju iz Organizacionog odbora.

Inače, Svjetski dan sajmovanja i izložbi (GED) biće obilježen u Osijeku 2. 6.2021. godine, u organizaciji časopisa i portala Suvremena trgovina i Osječkog sajma. Global Exhibition Day sveopća je proslava industrije izložbi i događanja i svih uključenih u nju, a doprinosi ciljevima održivog razvoja, koje su prihvatili Ujedinjeni narodi.

Posljednjih godina naročito dolaze do izražaja regionalni sajmovi, koji odražavaju snagu ukupnoga gospodarstva pojedinih područja. U tom pogledu regionalni sajmovi imaju trajnu vrijednost, jer potiču raznolikost i time obogaćuju ne samo svoju užu sredinu već otvaraju i šire mogućnosti plasmana i utjecaja.

Na poslovnom susretu u Osijeku planirano je da se razmotri ekonomska, socijalna i demografska funkcija sajmovi i njihova uloga u privrednom životu određenoga područja.

Poseban naglasak pri tome imat će teme:

- Što predstavljaju sajmovi danas?
- Novi oblici poslovne komunikacije
- Sajamski trendovi i nova rješenja
- Zašto su sajmovi (još uvijek) potrebni gospodarstvu?

Uz to, planirana je organizacija i zanimljive panel diskusije gdje će se govoriti o novom načinu ponašanja sajamskih posjetitelja te ulogi sajmovi u marketing miksu. Pokrovitelj ove gospodarske manifestacije je, uz Županijske i Gradske strukture, Hrvatska gospodarska komora.

Podaci o globalnom ekonomskom utjecaju sajmovi i izložbi vrlo dojmljivo potvrđuju značenje sajamske industrije. Sajmovi i stručne izložbe, naime, na globalnoj razini generiraju 275 milijardi eura ukupnog prihoda, a doprinose globalnom bruto društvenom proizvodu (BDP) 167 milijardi eura odnosno 198 milijardi USD. Oni podržavaju 3,2 milijuna radnih mjesta širom svijeta.

Veselim se zajedničkom druženju!

Pozivamo Vas i očekujemo na konferenciji 2021. godine.

PRIJAVI SE ODMAH! Ulaz je slobodan.

prijava@suvremena.hr

D.K.

2021

SRETNU I USPIJEŠNU
2021.GODINU ŽELI VAM
KANTONALNA PRIVREDNA
KOMORA TUZLA

THE CHAMBER OF ECONOMY OF TUZLA CANTON

TUZLA CANTON

Your Business Partner

